

ЄВРОПЕЙСЬКА І СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ З
КАРАНТИНУ ТА ЗАХИСТУ РОСЛИН

11/17362

Переклад № 70

**ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКЛАДИ ЄОКЗР
МІЖНАРОДНИХ ФІТОСАНІТАРНИХ ТЕКСТІВ**

РЕГІОНАЛЬНІ СТАНДАРТИ З ФІТОСАНІТАРНИХ ЗАХОДІВ

СТАНДАРТ ЄОКЗР РМ 5/3 (5)

**КЕРІВНИЦТВО ПО АНАЛІЗУ ФІТОСАНІТАРНОГО РИЗИКУ:
СХЕМА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ДЛЯ КАРАНТИННИХ ШКІДЛИВИХ
ОРГАНІЗМІВ**

2012 - 01

Стандарти ЕОКЗР

КЕРІВНИЦТВО ПО АНАЛІЗУ ФІТОСАНІТАРНОГО РИЗИКУ: СХЕМА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ДЛЯ КАРАНТИННИХ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ

PM 5/3 (5)

Європейська і середземноморська організація з карантину та захисту рослин

Франція, 75011, Париж, бульвар Рішар Ленуар, будинок 21

Вересень, 2011 рік

Аналіз фітосанітарного ризику

PM 5/3 (5)

11-17053

(09-15614, 07-13727, 07-13670, 07-13613, 07-13241, 06-12927

06-12799, 06-12452, 05-11845, 05-11732, 04-11439, 04-11364, 04-11310)

Європейська і Середземноморська організація з карантину і захисту рослин

Керівництво по аналізу фіто санітарному ризику

Схема прийняття рішення для карантинних шкідливих організмів

Спеціальна сфера застосування

Цей стандарт заснований на МСФЗ № 11 «Аналіз фітосанітарного ризику для карантинних шкідливих організмів, включаючи аналіз ризику для навколишнього середовища і ризику, завдають живі модифіковані організми». Він дає докладні інструкції для проведення наступних стадій аналізу фітосанітарного ризику (АФР) для карантинних шкідливих організмів: підготовчого етапу, категоризації шкідливих організмів, оцінки ймовірності інтродукції, оцінки потенційних економічних наслідків і оцінки управління фітосанітарним ризиком. Він містить схему, засновану на наступних один за одним питаннях для прийняття рішення про те, чи має організм характеристики карантинного шкідливого організму, і для визначення, при необхідності, можливих способів управління. Ця схема може бути також використана для проведення АФР, ініційованих в результаті виявлення шляхів поширення шкідливих організмів або перегляду політики. При відповіді на ці питання може бути використано експертну думку.

Спеціальне твердження і доповнення

Затверджено у вересні 2011 року

Версія № 05

Вступ

Схема ЄОКЗР для прийняття рішення щодо карантинних шкідливих організмів призначена для використання при оцінці потенційної значущості конкретного шкідливого організму щодо ясно певної зони (зони АФР).

Зоною АФР може бути вся територія ЄОКЗР, її частина або група країн або їх частину.

Дана схема фокусується на оцінці конкретних шкідливих організмів; якщо необхідно виконати оцінку ризику для окремого шляху поширення, то ця схема може бути використана після визначення того, які шкідливі організми пов'язані з цим шляхом поширення.

Схема дає докладні інструкції з проведення наступних кроків аналізу фітосанітарного ризику: підготовчого етапу, категоризації шкідливих організмів, оцінки ймовірності інтродукції, оцінки потенційних економічних наслідків і оцінки управління фітосанітарним ризиком.

Схема оцінки фітосанітарного ризику поділяється на дві основні частини. Схема оцінки в розділі А представлена за принципом визначальних таблиці, складеної з наступних один за одним запитань з двома альтернативними варіантами відповіді. Якщо ця схема приводить до висновку про те, що організм має необхідні характеристики карантинного шкідливого організму, то цей шкідливий організм потім оцінюється більш детально в розділі В. Виходячи з цієї оцінки, можна прийти до висновку, що стосується рівня «фітосанітарного ризику», який представляє цей шкідливий організм. Цей висновок може бути потім використано на стадії оцінки управління фітосанітарним ризиком, щоб встановити, чи є цей ризик прийнятним і визначити способи управління. До початку стадії оцінки управління фітосанітарним ризиком або на певних етапах протягом усього цього процесу може бути доцільним проконсультуватися з іншими зацікавленими органами. Наприклад, може знадобитися проведення обговорень з експортерами про те, які заходи дійсно можливі на практиці, з імпортерами, щоб з'ясувати, які заходи можуть бути рентабельними, з представниками уряду з питання про наслідки для міжнародної торгівлі і з експертами щодо захисту рослин з метою прийняття рішення про те, які заходи боротьби є в розпорядженні, наскільки вони ефективні і в якій мірі можливе проведення ліквідації вогнищ.

Вимоги до інформації

До початку проведення АФР повинна бути зібрана інформація по різних характеристиках шкідливого організму, які будуть оцінюватися в ході самої процедури. Стандарт ЄОКЗР РМ 5/1 (1) «Перелік інформації, необхідної для проведення аналізу фітосанітарного ризику» містить перелік, який показує, яка інформація буде важлива. Для аналізу ризику, пов'язаного з шляхом

поширення, список шкідливих організмів, які можуть переміщатися з цим шляхом поширення (наприклад, які переносяться з вантажем), може бути складений на підставі інформації з офіційних джерел, баз даних, наукової та іншої літератури, або за допомогою консультацій з експертами. Бажано розташувати список в порядку пріоритетів, ґрунтуючись на висновку експертів про поширення і типах шкідливих організмів. поширення або з важливими рослинами-господарами, Попередня оцінка може бути зроблена при використанні будь-уже наявної інформацією для негайного винесення того чи іншого чіткого рішення. Зокрема, якщо відразу ж очевидний високий ризик, пов'язаний з одним або декількома шляхами

У разі виявлення шкідливих організмів в імпортованому вантажі спочатку може бути необхідним проведення експрес-аналізу (тобто протягом часу можливого затримання вантажу) і при цьому слід керуватися стандартом ЄОКЗР РМ 5/2, що стосуються аналізу фітосанітарного ризику для прийняття рішення про невідкладні заходи, які повинні бути застосовані при виявленні шкідливого організму у вантажі. Такий процес лише дозволяє прийняти рішення про те, яку дію слід здійснити щодо даного вантажу (наприклад, знищення, обробка, повернення в країну походження, відсутність дії і т.д.). Після цього може бути проведений повний АФР для прийняття рішення про постійні заходи.

можуть виявитися зайвими додаткові пошуки інформації для відповіді на інші питання або розгляд інших шляхів поширення або рослин-господарів. Рішення приймається з урахуванням думки експертів, і попередня оцінка, таким чином, забезпечить інформацію, яка буде потрібно для проведення повної оцінки. З іншого боку, може швидко стати очевидним з розділу А оцінки ризику, що розглядається шкідливий організм не володіє необхідними характеристиками для того, щоб бути карантинним шкідливим організмом, і що проведення повної оцінки недоцільно. При проходженні по схемі експерт може виявити, що є питання, на які неможливо дати відповідь. Це буває, коли питання «не підходить» до даного конкретного випадку (Н / П), тоді питання пропускається, а відсутність відповіді не знижує якості проведеної оцінки фітосанітарного ризику. З іншого боку, може виявитися неможливим отримати інформацію, і в таких випадках її відсутність буде в деякій мірі знижувати якість оцінки, в залежності від важливості питання. Достовірний АФР не може бути виконаний без адекватної інформації, і в кінці проходження цієї схеми експерту необхідно відповісти на питання, задовільно чи кількість і якість інформації для цілей оцінки.

У випадках відсутності важливої інформації про даному шкідливий організм може виявитися корисною інформація про близьких до нього організмах. Якщо при оцінці використовується така непряма інформація, це повинно

бути відображено в процесі оцінки та взято до уваги при прийнятті остаточного рішення.

Документація

Для проведення можливих майбутніх переоцінок АФР важливо, щоб всі кроки процедури були повністю документовані, із зазначенням того, хто проводив оцінку, яким чином було прийнято кожне рішення і на якій інформації вона ґрунтується. Важливо запротоколювати також дати отримання інформації, оскільки пізніша інформація про шкідливий організм може вплинути на остаточне рішення. Будь-яка невизначеність щодо дати або висновків повинна бути відзначена. Для підготовки АФР були розроблені моделі у вигляді таблиць. Комп'ютеризована версія цієї схеми знаходиться в процесі підготовки. Звіт про аналіз фітосанітарного ризику повинен бути підготовлений за формою звіту про АФР, вміщеній на сайті ЄОКЗР в Інтернеті².

Особлива ситуація, що стосується шкідливих рослин

Організмом, щодо якої проводиться АФР, може бути шкідливий рослина. Шкідливі рослини можуть завдавати шкоди в першу чергу культурам і посадкам (наприклад, декоративних рослин), і, в цьому випадку, їх зазвичай називають «бур'янами». У бур'янів немає «рослин-господарів», але наноситься ними шкоду може бути економічно оцінений в таких же термінах, як і для шкідливих тварин або мікроорганізмів. Крім впливу на оброблювані рослини, бур'яни можуть також впливати на навколишнє середовище. Деякі нечисленні шкідливі рослини можуть переважно завдавати шкоди природному і напівприродній (частково зміненої людиною) рослинності. Їх часто називають «інвазивними». Вони впливають на навколишнє середовище (включаючи непрямий вплив на людину і тварин). Хоча їх оцінку можна проводити в економічних термінах, їх, як правило, описують в якісних термінах. Інші шкідливі рослини паразитують безпосередньо на рослинах-господарях; ці рослини можуть бути оцінені в процесі АФР таким же способом, як і патогени рослин.

Подібно шкідливим тваринам і мікроорганізмам шкідливі рослини можуть бути інтродуковані випадково, зокрема у вигляді насіння або інших репродуктивних частин, що засмічують різні товари, що імпортуються.

Однак відмінною рисою рослин є те, що вони часто завозяться навмисно, на сільськогосподарські або садівничі мети. У таких випадках аналіз шляхи їх проникнення перестає бути цікавою для АФР. Замість цього аналіз концентрується на шляхах поширення з «передбаченого місця проживання» (де ця рослина не обов'язково акліматизується, але його існування може просто підтримуватися діяльністю людини) в різні можливі «непередбачені місця проживання», де воно може акліматизуватися.

Шкідливі тварини та мікроорганізми часто відомі аналітикам як шкідливі організми до початку АФР. Це справедливо також для багатьох бур'янів і інвазивних рослин. Однак більшість рослин не є шкідливими організмами, і АФР повинен встановити це просто і швидко. Слід зазначити, що відомі випадки, коли рослини не є шкідливими на батьківщині, але стають бур'янами або інвазивними при інтродукції в нові зони. Недавно створені або отримані в результаті селекції декоративні рослини можуть також бути потенційно шкідливими.

Відносно визначень термінів, використаних в цій схемі прийняття рішень, дивись «Словник фітосанітарних термінів» ФАО (2010). МСФЗ № 5. Секретаріат МКЗР, ФАО, Рим (Італія):

https://www.ippc.int/file_uploaded/1273490046_ISPM_05_2010_E.pdf [на 01 червня 2011 року].

Подяки

Справжня схема розроблялася протягом кількох років Комісією з розвитку АФР. Переглянуті версії ґрунтуються на досвіді роботи зі схемою в окремих країнах, досвід роботи експертних робочих груп ЄОКЗР з проведення АФР, а також на навчальних семінарах по АФР. Деякі з пізніших змін було внесено за пропозиціями, зробленими Комісією з карантину рослин Європейського агентства з продовольчої безпеки. Справжня нова переглянута версія підготовлена в рамках проекту PRATIQUE 7-ї рамкової програми Європейського Союзу (угода про субсидування № 212459).

Комп'ютеризована версія Схеми прийняття рішення ЄОКЗР щодо АФР

В рамках проекту PRATIQUE Секретаріатом ЄОКЗР розроблена комп'ютерна програма під назвою CAPRA, щоб допомогти фахівцям з аналізу фітосанітарного ризику в проходженні Схеми прийняття рішення ЄОКЗР щодо аналізу фітосанітарного ризику (АФР), і інших схем підтримки прийняття рішень. Програма відображає всі питання, включені в схему

прийняття рішення, з зручним для користувача інтерфейсом. З метою підвищення узгодженості між фахівцями з аналізу фітосанітарного ризику і фахівцями з шкідливих організмів, наведені керівництво і приклади з багатьох питань, а також інструментальні засоби (наприклад, матричні моделі для об'єднання оцінок з урахуванням невизначеності). З деяких питань включені посилання на відповідні бази даних.

Програмне забезпечення можна знайти для інсталяції за адресою:
<http://capra.eppo.org/download.php>

Керівництво для користувачів також можна знайти за цим посиланням.

Стадія 1: Підготовчий етап

Метою підготовчого етапу є визначення шкідливого (их) організму (ів) та шляхів поширення, що представляють фітосанітарний інтерес, які слід розглянути при аналізі ризику в зв'язку з певною зоною АФР

1.01. Дати підставу для проведення АФР

АФР може бути ініційований по одній або кількох причин, найбільш звичайними з яких є такі.

АФР, ініційований виявленням шляху поширення:

- міжнародна торгівля розпочато у відношенні товару, що раніше не імпортувати в країну, або
- товару з нової зони або нової країни походження;
- нові види рослин почали імпортуватися в цілях розмноження або для наукових досліджень;
- виявлено інший шлях поширення, ніж імпорт товару (природне поширення, ввезення пакувального матеріалу, пошти, сміття, багажу пасажирів і т.д.);
- щодо міжнародної торгівлі запропонований системний підхід або інша зміна управління.

У подібних випадках повинен бути розроблений і мати пріоритетне значення перелік шкідливих організмів, які можуть бути пов'язані з виявленими шляхом поширення, заснований на географічному поширенні шкідливих організмів, їх статус та експертній думці. Для отримання більш детальних інструкцій щодо аналізу, пов'язаного з шляхом поширення, дивись Додаток ХХ (в процесі підготовки).

АФР, ініційований виявленням нової ситуації з шкідливими організмами:

- виявлена акліматизуватися популяція або первинний осередок шкідливих організмів на території зони АФР;
- шкідливий організм виявлений в імпортованому вантажі;
- фітосанітарний ризик, пов'язаний з шкідливими організмами, виявлено в ході наукових досліджень;
- шкідливими організмами захопленій новий ареал, відмінний від зони АФР;
- отримана інформація про те, що шкідливий організм виявився більш шкідливим в новому ареалі, ніж в ареалі походження;
- почастишали випадки виявлення шкідливого організму в ході міжнародної торгівлі;
- направлено запит про навмисне завезенні шкідливого організму;
- переглядаються результати колишнього АФР;
- організм виявлено в якості переносника інших шкідливих організмів.

У деяких випадках проведення АФР може бути ініційовано факторами, зазначеними вище, щодо організму, невідомого раніше в якості шкідливого організму, але чия потенційна шкідливість в зоні АФР потребує оцінки.

АФР, ініційований переглядом або зміною політики:

- переглянуті фітосанітарні регламентації, наприклад, в результаті прийняття національного рішення або появи нової інформації, що стосується обробок або переробок;

- проводиться оцінка пропозиції, зробленого іншою країною або міжнародною організацією (РОКЗР, ФАО);
- виникла суперечка, що стосується фітосанітарних заходів.

Йти до пункту 1.02

1.02. а. Вказати викликає (е) заклопотаність шкідливий (е) організм (и) і пройти цю схему по черзі для кожного шкідливого організму. Відносно навмисно інтродукованих рослин вказати передбачені місця проживання.

1.02. б. Вказати викликає заклопотаність шлях поширення і визначити, який (і) конкретний (і) шкідливий (і) організм (и), який (е) може (уть) бути пов'язаний (и) з даними шляхом поширення і пройти цю схему по черзі для кожного шкідливого організму.

1.02. с. Якщо є інші причини для ініціювання АФР, вказати їх.

У разі якщо не визначені жодні викликають заклопотаність шкідливі організми, шляхи поширення або інші причини, то проведення АФР може зупинитися на цьому пункті.

Йти до пункту 1.03

1.03. Чітко визначити зону АФР.

Примітка: зона АФР може являти собою цілу країну, кілька країн або частина (і) однієї або декількох країн. Ці зони не обов'язково повинні бути безперервними. АФР, що проводяться в рамках системи ЄОКЗР стосуються територій країн членів ЄОКЗР.

Йти до пункту 1.04

попередній аналіз

Розглянутий шкідливий організм, або дуже схожий з ним шкідливий організм могли раніше бути піддані процедурі АФР на національному або міжнародному рівні. У такому випадку необхідність в проведенні нового АФР може повністю або частково відпасти. АФР також міг бути підготовлений для такого ж шляху поширення.

1.04. Чи є відповідний попередній АФР?

Примітка: зверніть увагу, що вивчення, наприклад, плану управління або плану надзвичайних ситуацій, аналізу рентабельності, можуть також надати корисну інформацію для проведення АФР, але такі матеріали зазвичай не можуть розглядатися як відповідні АФР.

якщо так Йти до пункту 1.05

якщо немає Йти до пункту 1.06

1.05. Чи є попередній АФР повністю або лише частково придатним (застарів, застосуємо в інших обставинах, застосуємо до подібного, але іншому шкідливому організму, для іншої зони з подібними умовами)?

Якщо цілком прийнятний Кінець аналізу

Якщо частково застосуємо, то приступайте до АФР,

але наскільки можливо порівнюйте висновки з попереднім АФР

Йти до пункту 1.06

Якщо непридатний Йти до пункту 1.06

1.06. Встановіть всі види рослин-господарів (для шкідливих організмів, безпосередньо пошкоджують рослини) чи відповідні місця проживання (для непаразитичних шкідливих рослин). Вкажіть ті з них, які вже є в зоні АФР.

Примітка: таксономическим рівнем, на якому розглядаються рослини-господарі, зазвичай повинен бути вид. Використання більш високого або більш низького таксономічних рівнів повинно мати наукове обґрунтування. Розглянутий шкідливий організм повинен бути в змозі закінчувати свій життєвий цикл або розмножуватися на розглянутих господарях. Деякі інші види рослин можуть також виявитися придатними господарями за відсутності звичайних видів господарів. Крім того, при відповіді на це питання може бути корисним розрізняти більш важливими і другорядними господарями. Якщо АФР проводиться щодо шкідливого організму, завдає шкоди рослинам не прямо, а шляхом впливу на інші організми, то останні повинні також бути присутнім в зоні АФР. Житла можуть розглядатися відповідно до класифікації рослинного покриву земної поверхні CORINE (див. Додаток 1). Може бути корисним розглядати зв'язку з ключовими або домінуючими видами рослин. Для навмисно інтродукованих шкідливих рослин вкажіть непередбачувані місця проживання.

Йти до пункту 1.07

1.07. Уточніть поширення шкідливого організму для АФР, ініційованого виявленням нової ситуації із шкідливими організмами, або поширення шкідливих організмів, зазначених у пункті 1.02.б для АФР, ініційованого виявленням шляху поширення.

Йти до стадії 2

Стадія 2: Оцінка фітосанітарного ризику

Розділ А: Категоризація шкідливих організмів

На початку може бути не ясно, який (і) шкідливий (е) організм (и), ідентифікований (е) на стадії 1, вимагає (ють) проведення АФР. В процесі категоризації для кожного шкідливого організму встановлюється, чи відповідає він критеріям, що характеризує його як карантинного шкідливого організму. При оцінці шляху поширення, представленого товаром, можуть знадобитися кілька окремих АФР для різних шкідливих організмів, потенційно пов'язаних з даними шляхом поширення. Цінним особливістю процесу категоризації є можливість виключення організму або організмів з розгляду до проведення їх глибокого аналізу.

Перевагою категоризації шкідливих організмів є те, що вона може бути здійснена при наявності щодо малої кількості інформації; тим не менш, інформації повинно бути достатньо для адекватного проведення категоризації.

Немає необхідності відповідати на ці питання у випадках, коли заздалегідь ясно, що необхідний повний аналіз фітосанітарного ризику.

Визначте шкідливий організм (або потенційний шкідливий організм)

Ідентичність шкідливого організму (або потенційного шкідливого організму) повинна бути точно визначена для того, щоб гарантувати, що виробляється оцінка ясно певного організму, і що біологічна і інша інформація, яка використовується при цій оцінці, відноситься саме до даного організму. Якщо це неможливо через те, що організм, викликає певні симптоми, ще не остаточно ідентифікований, то слід показати його здатність проявляти постійні симптоми і здатність до переносу.

У випадках, коли є переносник, він може також бути розглянутий як шкідливого організму до тієї міри, до якої він асоційований з основним організмом і необхідний для його переносу.

1.08. Чи є даний організм ясною таксономическою одиницею і чи може він бути адекватно відмінний від інших одиниць того ж рівня?

Якщо так, то вкажіть правильне

наукова назва і таксономическе положення Йти до пункту 1.10

Якщо немає Йти до пункту 1.09

Примітка: таксономическою одиницею для шкідливого організму зазвичай є вид. Використання більш високого або більш низького таксономічного рівня повинно бути засноване на наукових даних. У разі рівнів нижче виду вони зобов'язані включати дані, що демонструють, що такі фактори, як відмінності в вірулентності, спектр рослин-господарів або зв'язку з переносниками, досить вагомі, щоб впливати на фітосанітарний статус.

1.09. Якщо агент, що викликає певні симптоми, ще не повністю ідентифікований, чи була показана його здатність викликати постійні симптоми і бути стерпним?

Якщо так Йти до пункту 1.10

Якщо немає Йти до пункту 1.19

Визначення того, чи є організм шкідливим організмом

1.10. Чи є даний організм в зоні його сучасного поширення відомим шкідливими організмами (або переносником шкідливого організму) для рослин або рослинних продуктів?

Якщо так, то цей організм вважається шкідливим організмом Йти до пункту 1.12

Якщо немає Йти до пункту 1.11

1.11. Чи має даний організм властиві йому особливості, які вказують на те, що він може завдавати значної шкоди рослинам?

Примітка: Деякі організми можуть бути не відомі як шкідливих в зоні їх сучасного поширення, але, тим не менше, можуть мати потенційну можливість стати шкідливими організмами в зоні АФР. Таку можливість слід враховувати при деяких обставинах.

Якщо так чи неясно, то цей організм

може стати шкідливими організмами для рослин в зоні АФР Йти до пункту 1.12

Якщо немає Йти до пункту 1.19

Наявність або відсутність в зоні АФР і регуляційної статус (статус шкідливого організму)

1.12. Чи присутній даний шкідливий організм в зоні АФР?

Примітка: «присутність» - присутність в зоні шкідливого організму, офіційно визнаного місцевим або інтродукованих, і / або офіційно не оголошеного ліквідованим (ФАО, 1990; переглянуто, ФАО, 1995; раніше - «бути присутнім»). Це поширюється на організми, інтродуковані навмисно і не підлягають локалізації (особливо культурні рослини). Організми, що знаходяться в умовах відповідної ізоляції для наукових цілей (наприклад, в ботанічних садах) в це поняття не включені.

Якщо так Йти до пункту 1.13

Якщо немає Йти до пункту 1.14

1.13. Широко чи поширений розглянутий шкідливий організм в зоні АФР?

Примітка: карантинний шкідливий організм може «бути присутнім, але не бути широко розповсюдженим». Це означає, що даний шкідливий організм не досяг меж свого потенційного ареалу поширення або в природі, або в захищеному ґрунті; він не обмежений своєю зоною сучасного поширення кліматичними умовами або розповсюдженням рослин-господарів. Повинна бути очевидність того, що шкідливий організм здатний поширюватися далі, якщо до нього не будуть застосовані фіто санітарні заходи. Якщо шкідливий організм присутній, але не є широко поширеним в зоні АФР, то з ним вже може проводитися офіційна боротьба з метою ліквідації або локалізації. У разі якщо офіційна боротьба з ним ще не проводиться, а в результаті проведення АФР робиться висновок про те, що його слід регулювати як карантинний шкідливий організм, то відносно нього також повинна проводитися офіційна боротьба.

Якщо не є широко поширеним Йти до пункту 1.14

Якщо широко поширений Йти до пункту 1.19

Потенціал для акліматизації і поширення в зоні АФР

Для того щоб акліматизація шкідливого організму була можливою, в зоні АФР необхідна наявність рослин-господарів або відповідних місць проживання. Природні господарі повинні розглядатися в першу чергу, але якщо така інформація відсутня, то можна також розглядати рослини, відмічені в якості господарів тільки в лабораторних умовах або зрідка і випадково. Шкідливий організм повинен також потрапити в умови навколишнього середовища, які підходять для його виживання, розмноження і поширення або в природі, або в захищеному ґрунті.

1.14. Чи присутній хоча б одну рослину-господар (для шкідливих організмів, безпосередньо пошкоджують рослини) або одне підходяще місце проживання (для непаразитичних рослин) в зоні АФР (у відкритому ґрунті, в закритому ґрунті або в обох випадках)?

Примітка: якщо АФР проводиться щодо шкідливого організму, який ушкоджує рослини не прямо, а через вплив на інші організми, то останні також повинні бути присутніми в зоні АФР. Деяким шкідливих організмів потрібно більше одного виду рослини-господаря для завершення свого циклу розвитку, і це також слід брати до уваги при відповіді на це питання.

Якщо так йти до пункту 1.15

Якщо немає йти до пункту 1.19

1.15. Якщо переносник є єдиним засобом, за допомогою якого розглянутий шкідливий організм може поширюватися, чи присутній цей переносник в зоні АФР? (Якщо переносник не є необхідним або не може виступати в єдиним засобом, за допомогою якого розглянутий шкідливий організм може поширюватися, йти до пункту 1.16)

Примітка: якщо переносник є єдиним природним засобом, за допомогою якого розглянутий шкідливий організм може поширюватися, і якщо він відсутній в зоні АФР, то може знадобитися окремий АФР для визначення ризику інтродукції цього переносника.

Якщо так Йти до пункту 1.16

Якщо немає Йти до пункту 1.19

1.16. Чи включає відомий ареал сучасного поширення шкідливого організму еокліматическіє умови, які можна порівняти з такими в зоні АФР, або досить схожі, що забезпечують виживання і благополучне існування цього організму (розглядати також захищений ґрунт)?

Якщо так чи невизначено Йти до пункту 1.17

Якщо немає Йти до пункту 1.19

Потенційні економічні наслідки в зоні АФР

Повинні існувати ясні передумови того, що розглянутий шкідливий організм може надавати економічно неприйнятний вплив в зоні АФР. Економічно неприйнятний вплив описано в МСФЗ № 5 «Глосарії фітосанітарних термінів, Додатку № 2: Керівництві по інтерпретації поняття потенційного економічного значення і пов'язаних з ним термінів». Кліматичні умови і умови обробітку в зоні АФР повинні бути розглянуті для того, щоб вирішити, чи може в зоні АФР бути завдано серйозної економічної шкоди (включаючи шкоди довкіллю або соціальний збиток) або спостерігатися загибель рослин. Слід також визнати вплив присутності шкідливого організму на експорт із зони АФР. У деяких випадках розглянутий шкідливий організм може

виявитися лише потенційно шкідливим, що передбачається за властивими йому відмінних рис.

1.17. З посиланням на конкретне (і) рослина (я) або місце (а) проживання, присутні в зоні АФР, і на шкоду або загибель рослин, викликані шкідливими організмами в зоні його сучасного поширення, чи може даний шкідливий організм сам або діючи в якості переносника, завдавати значної шкоди або викликати загибель рослин або надавати інші негативні економічні впливу (на навколишнє середовище, суспільство, експортні ринки) шляхом впливу на здоров'я рослин в зоні АФР?

Примітка: «шляхом впливу на здорові рослини» означає, що організм повинен прямо або побічно впливати на рослини. МСФЗ № 11 відзначає, що «Прийняті до уваги впливу і наслідки для навколишнього середовища повинні бути результатом впливів на рослини. Однак подібні дії на рослини можуть бути менш значущими, ніж впливу і / або наслідки інших організмів або систем. Наприклад, другорядний бур'ян може бути в значній мірі алергенним для людей або другорядний рослинний патоген може виділяти токсини, що завдають серйозної шкоди худобі. Однак регулювання рослин виключно на основі їх впливу на інші організми або системи (наприклад, на здоров'я людей або тварин) знаходиться за межами сфери застосування цього стандарту. Якщо в процесі АФР знайти докази існування потенційного ризику для інших організмів або систем, то про це слід повідомити у відповідні інстанції, зобов'язані згідно із законом мати справу з цим питанням. »

Якщо так чи невизначено Йти до пункту 1.18

Якщо немає Йти до пункту 1.19

Висновок про категоризації шкідливого організму

1.18. Цей шкідливий організм може представляти фітосанітарний ризик для зони АФР (Підсумуйте основні елементи, що призводять до даного висновку)

Йти до розділу Б

1.19. Розглянутий шкідливий організм не може бути кваліфікований як карантинний шкідливий організм для зони АФР, і процедура оцінки для цього шкідника може бути припинена (резюмуйте головну причину для припинення аналізу).

Для аналізу шляху поширення іти до пункту 1.02.б і розглядати наступний шкідливий організм. Якщо ніяких інших шкідливих організмів не визначене, АФР може бути припинений на цьому пункті.

Розділ Б: Оцінка ймовірності інтродукції та поширення і можливих економічних наслідків

Примітка: при категоризації шкідливого організму (Розділ А) оцінювач міг визначити фактори, які мають найбільший вплив на результати оцінки (наприклад, кліматичні умови можуть бути визначальними для акліматизації). У таких випадках оцінювачу рекомендується насамперед розглянути в розділі Б ті питання, які пов'язані з цими факторами. Грунтуючись на відповідях на ці питання і в тому випадку, якщо в них зроблено зауваження, що рівень ризику «дуже низький» або «низький», може бути вирішено, що відповідати на інші питання схеми не обов'язково.

Ця частина процесу оцінки фітосанітарного ризику покликана, в першу чергу, оцінити ймовірність інтродукції шкідливого організму в зону АФР (його проникнення і акліматизації) і, по-друге, дати оцінку можливого економічного збитку в тому випадку, коли це станеться. На підставі цих

оцінок можливо оцінити рівень ризику, пов'язаного з шкідливими організмами, що може бути потім використано на стадії оцінки управління фітосанітарним ризиком, щоб встановити, чи потрібно прийняття фітосанітарних заходів для запобігання введенню даного шкідливого організму, і чи відповідають обрані заходи рівнем ризику.

Ця оцінка заснована на відповідях на серію питань, більшість з яких направлено, в першу чергу, на вибір відповідної фрази з набору з п'яти альтернатив (наприклад, дуже неймовірно, малоімовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно). Важливо визначити особливо високі або особливо низькі ризики. Оцінювачу, користуються цією схемою, слід додавати до всіх відповідей будь-які стосуються справи подробиці і вказувати джерело інформації, що використовується. Крім того, необхідно вказувати рівень невизначеності, пов'язаної з кожним відповіддю.

Відповідайте на якомога більшу кількість з наступних питань. Якщо який-небудь питання не представляється стосується до справи щодо шкідливого організму, то він повинен бути позначений як «недоречний». Якщо на який-небудь питання виявиться важко відповісти, то не слід давати ніякого судження, але користувачеві слід зазначити, чи відбулося це внаслідок відсутності інформації або невизначеності.

Імовірність інтродукції та поширення

Відповідно до «глосарій фітосанітарних термінів ФАО» інтродукція визначається як проникнення шкідливого організму, що супроводжується його акліматизацією.

Оцінка ймовірності проникнення шкідливого організму

Визначення шляхів поширення

Шлях поширення визначений в Глосарії як «будь-який засіб, за допомогою якого можливе проникнення та / або розповсюдження шкідливого організму» [FAO, 1990; переглянуто FAO, 1995]

Шляхи поширення можуть бути визначені, головним чином, у зв'язку з географічним поширенням і спектром господарів шкідливого організму. Вантажі рослин і рослинних продуктів, що переміщуються в ході міжнародної торгівлі, є основними викликають побоювання шляхами поширення, і існуючі форми цієї торгівлі будуть в значній мірі визначати можливі шляхи розповсюдження. Інші шляхи поширення, такі як інші типи товарів, пакувальні матеріали, люди, багаж, пошта, транспортні засоби та обмін науковим матеріалом слід розглядати в тих випадках, коли вони мають значення. Проникнення природними шляхами слід також оцінити, оскільки природне поширення може зменшити ефективність фітосанітарних заходів.

Заборонені шляхи поширення також можуть бути розглянуті, оскільки ризик від розглянутих шкідливих організмів може служити підтвердженням необхідності існуючих фітосанітарних заходів. Крім того, деякі шляхи поширення можуть бути заборонені в результаті здійснення фітосанітарних заходів, які можуть бути скасовані в майбутньому. У таких випадках може знадобитися продовження проведення оцінки фітосанітарного ризику. Дані про виявлення в імпортованих вантажах можуть свідчити про здатність шкідливого організму бути пов'язаним з цим шляхом поширення. Для АФР, ініційованого визначенням шляху поширення, він є основним шляхом поширення, що підлягають розгляду.

Якщо АФР проводиться для шкідливих організмів, що імпортуються навмисно, наприклад, для насіннєвого і посадкового матеріалу шкідливих рослин або для агентів біологічної боротьби, і цей імпорт є єдиним шляхом поширення, оцінка ймовірності проникнення не потрібно. Необхідно, проте, зафіксувати обсяги, частоту і територіальний розподіл такого імпорту (оцінювач повинен відповісти на наступні питання схеми: 2.05, 2.06 і 2.11). Якщо ж є й інші шляхи поширення, вони повинні бути оцінені відповідно до стандартних процедур. Можливість поширення з передбаченого місця проживання в непередбачене, що є важливим чинником для навмисно імпортованих шкідливих рослин, охоплюється питаннями 4.01 - 4.03.

2.01 Список відносяться до справи шляхів поширення

Примітка: відносяться до справи шляхами поширення є ті, з якими розглянутий шкідливий організм може бути пов'язаний (на підходящій стадії розвитку), на яких він має можливість вижити, і з яких він має можливість перейти на підходящого господаря. Відзначте ті шляхи поширення, які очевидно є неможливими, і вкажіть причини.

Приклади шляхів поширення:

- Посівний та посадковий матеріал • Деревина та деревні продукти

- о посівної і посадковий матеріал (крім насіння, цибулин і бульб)

- о цибулини і бульби

- о насіння

- Частини рослин і рослинних продуктів

- зрізані квіти або гілки

- о фрукти або овочі

- о зерно

- о пилок

- о запаси рослинних продуктів

- о НЕ обтесаних деревина

- о обтесаних деревина

- о кора

- о деревне пакувальний матеріал

Інші можливі шляхи розповсюдження

- о ґрунт або середовище вирощування

- о сільськогосподарське обладнання
- о пасажери
- о поширення шляхом засмічення
- о рослинні відходи
- о природне поширення
- о промислові рослинні продукти

Зазвичай при проведенні АФР прийнято групувати шляхи поширення подібних товарів (наприклад, насіння рослин-господарів), за винятком випадків, коли є вагомі докази, щоб зробити інакше (наприклад, чіткі відмінності статусу пологів або видів різних рослин-господарів, наприклад, основних або другорядних рослин-господарів).

Йти до пункту 2.02

2.02 Використовуючи думку експертів, виберіть з розглянутих відносяться до справи шляхів поширення ті, які є найбільш важливими.

Якщо ці шляхи поширення включають в себе різне походження і кінцеве використання, досить розглянути тільки реальні і найбільш небезпечні шляхи поширення. Наступна група питань, що стосується шляхів поширення, розглядається далі для кожного відноситься до справи шляху поширення по черзі, починаючи з найбільш важливого.

Йти до пункту 2.03

Імовірність зв'язку шкідливого організму з шляхом його поширення в місці походження

2.03 Наскільки ймовірна зв'язок шкідливого організму з даним шляхом поширення в місцях походження, беручи до уваги біологію шкідливого організму?

Примітка: це питання про ймовірність того, що шкідливий організм може потрапити на аналізований шлях поширення в місцях походження. Для того, щоб відповісти на це питання, розгляньте наступні критерії:

- чи пов'язана стадія розвитку шкідливого організму з товарами, контейнерами або транспортними засобами?
- для рослин: чи мають зв'язок з товарами насіння або інші репродуктивні частини?
- підходить чи період року для зв'язку шкідливого організму з даним шляхом поширення в місці походження?

Неймовірна, малоімовірна, середньо імовірна, імовірна, дуже вірогідна.

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.04

2.04 Наскільки ймовірна зв'язок шкідливого організму з даним шляхом поширення в місці (ах) походження, беручи до уваги умови існуючих в даний час практик управління?

Примітка: розгляньте концентрацію шкідливих організмів на шляху поширення в країні походження і вплив практик, існуючих в країні походження, таких як застосування засобів захисту рослин (включаючи гербіциди для рослин), використання особливих сортів, видалення нестандартної продукції, камерна сушка деревини, господарські практики, сортування і очищення товарів. Повинні розглядатися фітосанітарні заходи, вже застосовуються на місці безпосередньо перед відвантаженням, і які

можуть бути ефективними проти шкідливих організмів. Слід зазначити, що практики культивуації можуть з часом змінюватися.

Неймовірна, малоймовірна, середньо імовірна, імовірна, дуже ймовірна

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.05

2.05 Розгляньте обсяг перевезень на даному шляху поширення (для періодів, коли розглянутий шкідливий організм найбільш ймовірно пов'язаний з ним): наскільки ймовірно, що цей обсяг буде сприяти проникненню?

Примітка: обсяг перевезень повинен бути оцінений на основі кількості комерційного товару, пакувальних матеріалів, осіб, багажу, пошти і транспортних засобів за рік. У разі природного поширення, переміщення шкідливого організму має бути оцінений настільки, наскільки це можливо (як правило, є лише обмежена інформація).

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.06

2.06 Розгляньте частоту перевезень на даному шляху поширення (для періодів, коли розглянутий шкідливий організм найімовірніше пов'язаний з ним): наскільки ймовірно, що дана частота буде сприяти проникненню?

Примітка: частота перевезень повинна бути оцінена на основі переміщень кількості товару, пакувальних матеріалів, осіб, багажу, пошти і транспортних засобів за рік. У разі природного поширення, переміщення шкідливого організму має бути оцінений настільки, наскільки це можливо (як правило, є лише обмежена інформація).

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.07

Імовірність виживання в процесі транспортування або зберігання

2.07 Наскільки ймовірно виживання шкідливого організму в процесі транспортування і зберігання?

Примітка: необхідно звернути увагу на наступне:

- швидкість і умови транспортування (у тому числі обробки, що проводяться під час транспортування);
- вразливість тих стадій розвитку шкідливого організму, які ймовірно можуть перевозитися (для рослин: життєздатність насіння або інших репродуктивних частин, для всіх шкідливих організмів толерантність до низьких і підвищених температур);
- достатня тривалість циклу розвитку в порівнянні з часом перевезення.

Дані по виявленню в імпортованих вантажах можуть бути використані в якості свідчення здатності шкідливого організму виживати при транспортуванні.

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.08

2.08 Наскільки ймовірно розмноження або збільшення чисельності шкідливого організму в процесі транспортування або зберігання?

Примітка: деякі шкідливі організми не розмножуються і їх чисельність не збільшується в процесі транспортування або зберігання, в зв'язку з цим повинна бути дана оцінка «неймовірно».

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.09

Ймовірність виживання шкідливого організму при існуючих процедурах з управління фітосанітарним ризиком

2.09 Наскільки ймовірно проникнення шкідливого організму непоміченим в умовах існуючих процедур огляду?

Примітка: вірогідність виявлення шкідливого організму при огляді або аналізах буде залежати від ряду факторів, що включають:

- простоту виявлення тих стадій розвитку, які можуть бути присутніми. Деякі стадії виявляються легше, ніж інші, наприклад, дорослих комах легше виявити, ніж їхні яйця, а зростаючі рослини, - ніж їх насіння та цибулини);
- розташування шкідливого організму на товар - ті з них, які харчуються на поверхні, виявляються легше, ніж ті, які харчуються всередині;
- прояв симптомів - багато хвороб можуть залишатися в латентній формі протягом тривалих періодів часу або в окремі періоди року, або можуть не проявляти симптомів на одних видах або сортах рослин-господарів, але бути вірулентними на інших;
- виразність симптомів - симптоми можуть бути схожими на симптоми, пов'язані з іншими шкідливими організмами або з іншими типами ушкоджень, такими як механічні пошкодження або пошкодження холодом;
- інтенсивність режимів відбору зразків та огляду;
- доступність вантажу при огляді;
- відміну шкідливого організму від подібних організмів.

Оцінювач повинен також враховувати, що такі заходи можуть бути скасовані в майбутньому, якщо інші шкідливі організми будуть переоцінюватися.

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.10

Ймовірність переходу на підходящого господаря або в підходяще місце проживання

2.10 Наскільки ймовірно, що даний шкідливий організм зможе потрапити зі шляху поширення на підходящого господаря або в підходяще місце проживання?

Примітка: фактори, які необхідно розглянути:

- а) природні механізми поширення або потреба в переносчиках;
- б) ймовірність того, що даний шкідливий організм може знайти відповідних господарів або відповідні місця проживання, розглядаючи розподіл товару по зоні АФР. Чим ширше коло місць призначення, тим імовірніше, що розглянутий шкідливий організм може знайти відповідних господарів або відповідні місця проживання;
- в) ймовірність того, що даний шкідливий організм прибуває в підходяще для його акліматизації пору року. Інтродукція в багато різні періоди року збільшує ймовірність проникнення шкідливого організму у відповідній для його акліматизації стадії розвитку, або в момент, коли є відповідне для акліматизації рослина-господар;
- г) яким чином передбачуване використання товару (наприклад, переробка, вживання в їжу, посадка, знищення відходів, побічні продукти) може сприяти переходу на підходящого господаря або в підходяще місце проживання. Деякі способи використання пов'язані зі значно більш високою ймовірністю інтродукції (наприклад, посадка), ніж інші (наприклад, переробка). Розгляньте, чи буде розглянутий шкідливий організм знищуватися при передбачуваному використанні товару, а також наскільки близько до потрібного для акліматизації господареві або місця проживання передбачається проводити переробку, посадку або розміщення товару.

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.11

2.11 Оцінюється ймовірність проникнення для розглянутого шляху поширення

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 2.12

Розгляд інших шляхів поширення

В принципі, всі відповідні шляхи поширення, відібрані в пункті 1.2, можуть бути розглянуті по черзі. Однак відповіді, отримані щодо вже розглянутого (их) шляху (їй) поширення, можуть свідчити про те, що немає необхідності розглядати будь-які ще.

2.12 Чи потребують розгляді інші шляхи поширення?

Якщо так йти назад до пункту 2.02

для наступного шляху поширення

Якщо немає йти до пункту 2.13

і потім до пункту 3.01

Висновок про ймовірність проникнення

2.13 Слід дати загальний опис ймовірності проникнення, враховуючи ризики, які подаються різними шляхами поширення, і оцінити загальну ймовірність проникнення шкідливого організму в зону АФР (прокоментувати ключові

моменти, які привели до такого висновку).

Примітка: загальна оцінка ймовірності проникнення повинна об'єднувати оцінки окремих шляхів поширення.

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до пункту 3.01

Оценка ймовірності акліматизації

Для навмисно ввозяться рослин оцінка ймовірності акліматизації стосується непередбачених місць проживання

Виберіть екологічні фактори, які впливають на потенціал акліматизації

На межі зони можливої акліматизації і на придатність для акліматизації в даній зоні можуть вплинути сім факторів:

1. Рослини-господарі і відповідні місця проживання.
2. Альтернативні господарі і інші основні види.
3. Кліматична придатність.
4. Інші абіотичні чинники.
5. Конкуренція і природні вороги.
6. Керована довкілля.
7. Вирощування в захищеному ґрунті.

Рослини-господарі (і відповідні місця проживання) та клімат завжди впливають на потенціал акліматизації, і, отже, повинні завжди прийматися до уваги. Відносно решти чинників, перерахованих тут, часто є мало інформації або вона взагалі відсутня, тому оцінювачі ризику не можуть їх оцінювати. З метою визначення факторів, які необхідно розглянути, використовуйте таблицю для вибору питань, на які відповідайте докладно.

Нижченаведена таблиця складена для вибору тільки тих чинників, які необхідно оцінити:

(I) визначити межі зони, в якій можлива акліматизація

- відповісти ТАК чи НІ на питання в стовпці А

(Ii) визначити придатність даної зони для акліматизації

- відповісти ТАК чи НІ на питання в стовпці Б

№ п / п Фактор Стовпець А

Чи надає фактор вплив на межі зони потенційної акліматизації? стовпець Б

Чи надає фактор вплив на придатність зони для потенційної акліматизації?

1 Рослини-господарі і відповідні місця проживання (див. Примітку до питання 3.01) Дайте відповідь на питання 3.01. Дайте відповідь на питання 3.09.

2 Вибір господарів та інших основних видів (див. Примітку до питання 3.02) Тільки якщо підходить відповідь ТАК чи НІ. Якщо ТАК, дайте відповідь на питання 3.02. Якщо НІ, надайте обґрунтування. Тільки якщо підходить, відповідь ТАК чи НІ. Якщо ТАК, дайте відповідь на питання 3.10. Якщо НІ, надайте обґрунтування.

3 Кліматична придатність (див. Примітку до питання 3.03) Дайте відповідь на питання 3.03. Дайте відповідь на питання 3.11.

4 Інші абіотичні фактори (див. Примітку до питання 3.04) Відповідь ТАК чи НІ. Якщо ТАК, надайте обґрунтування. Якщо НІ, надайте обґрунтування. Відповідь ТАК чи НІ. Якщо НІ, дайте відповідь на питання 3.12. Якщо ТАК, надайте обґрунтування.

5 Конкуренція і природні вороги (див. Примітку до питання 3.05) Відповідь ТАК чи НІ. Якщо ТАК, дайте відповідь на питання 3.05. Якщо НІ, надайте обґрунтування. Відповідь ТАК чи НІ. Якщо ТАК, дайте відповідь на питання 3.13. Якщо НІ, надайте обґрунтування.

6 Керована довкілля (див. Примітку до питання 3.06) Відповідь ТАК чи НІ. Якщо ТАК, дайте відповідь на питання 3.06. Якщо НІ, надайте обґрунтування. Дайте відповідь на питання 3.14 і 3.15.

7 Вирощування в закритому ґрунті (див. Примітку до питання 3.07) Відповідь ТАК чи НІ. Якщо ТАК, дайте відповідь на питання 3.07. Якщо НІ, надайте обґрунтування. Відповідь ТАК чи НІ. Якщо ТАК, дайте відповідь на питання 3.16. Якщо НІ, надайте обґрунтування.

Підведіть підсумок перерахованим в стовпці А питань (де відповіли ТАК), на які тепер необхідно відповісти для того, щоб визначити межі зони потенційної акліматизації, і йдіть до питання 3.01. Щоб встановити зону, дайте відповідь тільки на ці питання і питання 3.08.

Підведіть підсумок перерахованим в стовпці В питань (де відповіли ТАК), на які тепер необхідно відповісти для того, щоб оцінити придатність зони для потенційної акліматизації. Як тільки складете відповідь на Питання 3.08, йдіть до питання 3.09 і відповідайте тільки на ці питання.

У першому підрозділі під заголовком Встановлення зони потенційної акліматизації питання інтегруються для визначення меж зони.

У другому підрозділі Придатність зони для потенційної акліматизації оцінюється придатність даної зони.

Встановлення зони потенційної акліматизації

Фактор 1: рослини-господарі і відповідні місця проживання

3.01 Встановіть і опишіть зону, де рослини-господарі або відповідні місця проживання присутні в зоні АФР за межами захищеного ґрунту.

Примітка: Для країн ЄС дані про культивованих рослинах-господарях по країнам виробництва дивіться в програмах FAOSTAT і EUROSTAT. Для отримання більш докладних даних про поширення культур використовують JRC, SEAMLESS і карту поширення культур університету McGill, а також бази даних країн. Відносно поширення неводеливаємих рослин аналізують всесвітню (наприклад, GBIF), європейську (наприклад, Європейська Флора), регіональні флори, а також флори країн. Відносно поширення місць проживання вивчають карти, підготовлені Європейським агентством з навколишнього середовища: CORINE, EUNIS і т.п. Поширення може бути описано національним регіоном, країною, континентальним регіоном (наприклад, південно-західною Європою) або екологічною зоною (наприклад, Середземномор'ям).

Фактор 2: альтернативні господарі і інші основні види

3.02 Чи вся зона, зазначена в пункті 3.01 має альтернативних господарів або інші основні види, якщо вони потрібні для завершення циклу розвитку шкідливого організму?

Примітка: Чи необхідні розглянутого шкідливому організму більше одного господаря або іншого основного виду для завершення циклу розвитку або критичної стадії розвитку, такий як перенесення (наприклад, переносники), зростання (наприклад, кореневі симбіонти), розмноження (наприклад, запилювачі), або поширення (наприклад, розповсюджувачі насіння).

Якщо не потрібні: запишіть цю інформацію.

Якщо ТАК: запишіть цю інформацію і надайте обґрунтування.

Якщо НІ: ґрунтуючись на оціненій в питанні 3.01 зоні, як придатної для акліматизації, встановіть і опишіть зону, де присутні альтернативні господарі або інші основні види. Опишіть, яким чином цей фактор впливає в зоні, де є господарі і відповідні місця проживання.

Йти до наступного питання.

Фактор 3: кліматична придатність

3.03 Чи вся зона, встановлена як придатна для акліматизації в попередньому питанні, має відповідні кліматичні умови для акліматизації?

Примітка: При порівнянні кліматичних особливостей в ареалі сучасного поширення шкідливого організму з такими в зоні АФР важливо забезпечити, щоб наскільки можливо, ці обрані змінні величини були значимі щодо здатності шкідливого організму використовувати сприятливі умови для росту і розмноження і виживати в несприятливі періоди, такі як сильний холод, спека, вологість або посуха. Може бути корисним порівняння всесвітнього поширення шкідливого організму і його господарів. Якщо вони мають схожі характеристики, то всі господарі в зоні АФР можуть розглядатися як схильні до ризику і підходить відповідь ТАК. У ситуаціях, коли на це питання важко відповісти, може бути корисним вивчити карти, представлені в додатках до керівництва для питання 3.11.

Якщо ТАК: запишіть цю інформацію і надайте обґрунтування.

Якщо НІ: ґрунтуючись на оціненій в попередньому питанні зоні, як придатної для акліматизації, встановіть і опишіть зону, де кліматичні особливості схожі з такими в ареалі сучасного поширення шкідливого організму. Вкажіть, яким чином цей фактор змінює зону, визначену вище.

Йти до наступного питання.

Фактор 4: інші абіотичні чинники

3.04 Чи вся зона, встановлена в попередньому питанні як придатна для акліматизації, має відповідні для акліматизації абіотичні чинники?

Примітка: необхідно розглянути такі основні абіотичні фактори, як фізичні і хімічні характеристики ґрунтів; іншими факторами можуть бути, наприклад, забруднення навколишнього середовища, топографія і орографія. Для організмів, що мають водну стадію розвитку, важливими факторами, такими, що підлягають розгляду, є кислотність, солоність, перебіг і температура.

Якщо ТАК: запишіть цю інформацію і надайте обґрунтування.

Якщо НІ: ґрунтуючись на оціненій в попередньому питанні зоні, як придатної для акліматизації, встановіть і опишіть зону, яка не є захищеним ґрунтом, де додаткові абіотичні фактори, які можуть впливати на акліматизацію, є сприятливими. Опишіть, яким чином цей фактор впливає в зоні, де є господарі, які підходять місця проживання та інші основні види.

Йти до наступного питання.

Фактор 5: конкуренція і природні вороги

3.05 Чи вся зона, встановлена в попередньому питанні як придатна для акліматизації, залишається незмінною, незважаючи на присутність конкурентів і природних ворогів?

Примітка: для шкідливих рослин, наскільки ймовірно, що розглядається шкідливий рослина здатна створювати моноспеціфічні популяції? Чи є вид прісноводним макрофітом? Аллелопатичен чи вид? Чи здатний вид засвоювати азот? Природні вороги включають антагоністів (фітофагів, хижаків і паразитоїдів).

Чи присутній вже організм в зоні АФР, займаючи таку ж нішу, як і шкідливий організм. Оцінювач повинен також розглянути, чи є вид неїстівним для пасуться тварин або токсичним.

Якщо ТАК: запишіть цю інформацію і надайте обґрунтування.

Якщо НІ: встановіть і опишіть місця, в яких найбільш ймовірно можуть бути змінені зони, оцінені в попередньому питанні, як придатні для акліматизації в результаті конкуренції і природних ворогів. Надайте обґрунтування.

Йти до наступного питання.

Фактор б: керована довкілля

3.06 Чи вся зона, встановлена в попередньому питанні як придатна для акліматизації, залишається незмінною, незважаючи на управління навколишнім середовищем?

Примітка: що розглядаються фактори повинні включати такі господарські параметри, як підготовка ґрунту, способи посадки, зрошення, навколишні культури, яку пору року, в яке вирощується культура, час збирання, спосіб збирання, водно-ґрунтовий баланс, режими спалювання, різні порушення і т.д . Фактори, які повинні розглядатися в відношенні шкідливих рослин, включають, наприклад, регулярні обробки узбіч доріг, очищення водних джерел і т.п. Також повинні розглядатися існуючі практики управління шкідливими організмами.

Якщо ТАК: запишіть цю інформацію і надайте обґрунтування.

Якщо НІ: встановіть і опишіть місця, в яких найбільш ймовірно можуть бути змінені зони, оцінені в попередньому питанні, як придатні для акліматизації в результаті управління навколишнім середовищем. Надайте обґрунтування.

Йти до наступного питання.

Фактор 7: захищений ґрунт

3.07 Вирощуються чи господарі в захищеному ґрунті в зоні АФР? Якщо шкідливим організмом є рослина, чи зареєстрований він як бур'ян в захищеному ґрунті де-небудь в іншому місці?

Примітка: "Захищений ґрунт" в контексті цієї схеми означає синтетичні або скляні будови (наприклад, теплиці), в яких створюються відповідні умови для вирощування господарів, які захищають їх від несприятливих екстремальних умов навколишнього середовища.

Якщо ТАК: запишіть цю інформацію і надайте обґрунтування.

Якщо НІ: встановіть і опишіть зони, де господарі вирощуються в захищеному ґрунті або - якщо шкідливим організмом є рослина - де схожий захищений ґрунт зустрічається в зоні АФР. Надайте обґрунтування.

Йти до наступного питання.

Зона потенційної акліматизації

3.08 Об'єднуючи відповіді на питання з 3.01 по 3.06 з відповіддю на питання 3.07, встановіть частина зони АФР, де присутність рослин-господарів або відповідних місць проживання, а також інші чинники, сприяють акліматизації шкідливого організму.

Примітка: зоною потенційної акліматизації може бути вся зона АФР, або одну чи більше цієї зони (наприклад, весь регіон ЄОКЗР, або кілька країн або частина декількох країн регіону ЄОКЗР). Вона може бути визначена

екокліматическі, географічно, особливостями культури або системою виробництва (наприклад, вирощування в захищеному ґрунті, такому як теплиці) або типами екосистем.

Придатність зони потенційної акліматизації

На питання з 3.09 по 3.16 повинні бути дані відповіді, слідуючи результатами таблиці, наведеної вище. На питання з 3.17 по 3.20 завжди повинні даватися відповіді.

Наявність відповідних господарів або місця проживання, альтернативних господарів і переносників в зоні АФР

3.09 Наскільки ймовірно, що поширення господарів або місць проживання в зоні потенційної акліматизації сприяє акліматизації?

Примітка: в питанні 3.01 була встановлена зона, де рослини-господарі або відповідні місця проживання присутні в зоні АФР, але тут ми оцінюємо щільність і мозаїчність поширення видів рослин-господарів або відповідних місць проживання в зоні потенційної акліматизації, встановленої в питанні 3.08. Дивіться також примітка до питання 3.01.

Неймовірно, малоімовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

3.10 Наскільки ймовірно, що поширення альтернативних господарів або інших видів, необхідних для здійснення циклу розвитку шкідливого організму в зоні потенційної акліматизації, сприяє акліматизації?

Примітка: не дивлячись на те, що відповідь на це питання ґрунтується на відповіді на питання 3.02, в цьому питанні оцінюється щільність і мозаїчність поширення альтернативних господарів або інших видів, необхідних для проходження циклу розвитку в зоні потенційної акліматизації (встановленої в питанні 3.08). Приклади дивіться в примітці до питання 3.02.

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Придатність навколишнього середовища

3.11 Ґрунтуючись на вже встановленій зоні потенційної акліматизації, наскільки подібні кліматичні умови, які могли б вплинути на акліматизацію шкідливого організму, з умовами в сучасній зоні його поширення?

Примітка: в питанні 3.03 була визначена зона, де клімат придатний для акліматизації в зоні АФР, але тут оцінюється ступінь, в якій клімат придатний в зоні для потенційної акліматизації (встановленої в питанні 3.08). Використовуючи карти поширення шкідливих організмів і карти всесвітніх кліматичних зон (наприклад, зони Köppen-Geiger), встановіть клімат тих зон, де шкідливий організм присутній в даний час. Потім порівняйте його з кліматом в зоні потенційної акліматизації (встановленої в питанні 3.08). Порівняння поширення господарів і шкідливого організму і визначення зон, де шкідливий організм ще не поширений, може допомогти у визначенні чи мають господарі і шкідливий організм подібні вимоги до клімату. Важливо врахувати факт, що взаємозв'язок між сучасним поширенням шкідливого організму і кліматом може бути не точною, тому що а) сучасне поширення шкідливого організму недостатньо відомо, б) вид ще продовжує поширюватися, в) межі його поширення залежать не стільки від клімату, скільки від таких факторів, як присутність господарів або географічні бар'єри, наприклад, море або гори і г) клімат, який вимірюється

метеостанціями, не відображає мікроклімат зон, в яких присутній шкідливий організм, тому що він проходить Ольша частину свого циклу розвитку в захищених або зрошуваних умовах, підводного середовища проживання, в ґрунті, в товстих деревних тканинах рослин або в переносчиках.

Чи не схожі, трохи схожі, помірно схожі, дуже схожі, повністю ідентичні

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

3.12 Ґрунтуючись на зоні потенційної акліматизації, наскільки схожі інші абіотичні фактори, які могли б вплинути на акліматизацію шкідливого організму, з абіотичних факторів в сучасній зоні поширення?

Примітка: це питання оцінює ступінь, до якої абіотичні фактори придатні в зоні потенційної акліматизації.

Основними розглянутими абіотичних факторів є фізичні та хімічні характеристики ґрунту; іншими, наприклад, є екологічне забруднення, топографія і орографія. Для організмів, що мають водну стадію розвитку, важливо розглянути рН, солоність, перебіг і температуру.

Чи не схожі, трохи схожі, помірно схожі, дуже схожі, повністю ідентичні

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

3.13 Ґрунтуючись на зоні потенційної акліматизації, наскільки ймовірно, що акліматизація відбудеться незважаючи на конкуренцію з наявними видами, і / або не дивлячись на вже присутніх природних ворогів?

Примітка: дивіться питання 3.05

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Господарські практики і заходи боротьби

3.14 До якої міри керовані умови навколишнього середовища в зоні потенційної акліматизації сприятливі для акліматизації?

Примітка: дивіться питання 3.06. Це питання відноситься до відкритого ґрунту, тобто до культурями не захищеного ґрунту.

Абсолютно несприятливі, злегка сприятливі, середньо сприятливі, дуже сприятливі, надзвичайно сприятливі

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

3.15 Наскільки ймовірна акліматизація шкідливого організму, незважаючи на існуючі практики боротьби зі шкідливими організмами?

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

3.16 Наскільки ймовірна акліматизація шкідливого організму в захищених умовах вирощування в зоні АФР?

Примітка: наприклад, для культур в північній і центральній частині регіону ЄОКЗР і шкідливих організмів з теплого клімату: вирощується чи розглянута культура в захищених умовах? Це питання відноситься тільки до шкідливих організмів, які не можуть акліматизуватися в відкритому ґрунті в зоні АФР.

ТАК

НІ

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Інші характеристики шкідливого організму, що впливають на ймовірність його акліматизації

3.17 Наскільки ймовірно, що репродуктивна стратегія шкідливого організму і тривалість циклу його розвитку сприятимуть його акліматизації?

Примітка: необхідно розглянути характеристики, які можуть допомогти оскільки він розглядався шкідливому організму ефективно розмножуватися в новому навколишньому середовищі, а також відповісти на наступне питання або ТАК чи НІ (деякі питання можуть не підходити для досліджуваного таксону шкідливого організму, їх необхідно визначити і можна на них не відповідати) (керівництво щодо цього питання підготовлено і включено в комп'ютерну програму CAPRA).

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

3.18 Наскільки розглянутий шкідливий організм здатний пристосовуватися?

Примітка: докази мінливості можуть свідчити про те, що шкідливий організм здатний витримати зміни навколишнього середовища, пристосовуватися до більш широкого набору місць проживання або господарів, розвивати стійкість до препаратів для захисту рослин і долати стійкість рослини-господаря. Якщо відповідь на цей питання ТАК, то це є важливою ознакою того, що цей вид можливо має високий потенціал для акліматизації. Крім того, розмір майбутніх впливів організму може збільшуватися. Висока здатність до пристосування також вказує, що дані з сучасного безпекового середовища проживання, наприклад, про кліматичні умови і спектрі хазяїв, не можуть бути показовими для популяції в зоні АФР, тому АФР може потребувати перегляду в найкоротший проміжок часу. Більш того, якщо здатність до пристосування висока, це необхідно враховувати щодо ефективних заходів управління. Прикладами шкідливих організмів з високою здатністю до пристосування можуть бути *Bemisia tabaci*, яка чітко показує можливість еволюціонувати і швидко виробляти нові біотиби, розвивати стійкість до інсектицидів і розширювати свій спектр господарів, а також *Phytophthora ramorum*, яка також проявляє здатність до швидкого збільшення спектру своїх господарів.

Якщо шкідливий організм є високо або дуже високо пристосовується, це повинно бути зазначено в розділі «рівень невизначеності».

ТАК, висока або дуже висока здатність до пристосування

НІ, середня здатність до пристосування або менш

Не підходить

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

3.19 Наскільки широко шкідливий організм акліматизувався в нових зонах за межами своєї первісної зони поширення? (Наведіть приклади, при можливості; відзначте, якщо первісна зона не відома, дайте відповідь на питання, ґрунтуючись тільки на країни і континенти, де відомо, що шкідливий організм зустрічається).

Чи не акліматизувався в нових зонах, не широка середнєшироко, широко, дуже широко

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Висновок про ймовірність акліматизації

3.20 Слід дати повний опис ймовірності акліматизації.

Дуже низька, низька, середня, висока, дуже висока

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Оцінка ймовірності поширення

Поширення визначається як збільшення географічної поширеності шкідливих організмів всередині зони. Потенціал поширення є важливим елементом для визначення того, наскільки швидко може проявитися економічний збиток, і

наскільки складно буде стримувати поширення шкідливого організму. У разі навмисно ввозяться шкідливих рослин оцінка поширення стосується поширення з передбаченого місця проживання або місця передбачуваного використання товару в непередбачені місця проживання, де шкідливий організм може акліматизуватися. Подальше поширення може потім статися в інші непередбачені місця проживання. Природні особливості і широту передбачуваного місця проживання, а також природа і кількість передбачуваного до використання товару в цьому місці проживання буде також впливати на ймовірність поширення. Деякі шкідливі організми можуть не надавати негативного впливу на рослини відразу ж після акліматизації, і, зокрема, вони можуть почати поширюватися лише через якийсь час. При оцінці ймовірності поширення це слід брати до уваги, ґрунтуючись на фактах такої поведінки.

4.01 Яка найбільш ймовірна швидкість поширення природним шляхом (в зоні АФР)?

Примітка: природне поширення популяції, що збільшує заражену зону, може бути результатом переміщення шкідливого організму за допомогою перельотів (для комах), розсіювання вітром або водою (за винятком зрошення), поширення переносниками, такими як комахи, птахи або інші тварини (внутрішній перенесення через травну систему або зовнішній - на шкурі), природної міграції, зростання кореневищ.

Необхідно розглянути придатність навколишнього середовища, потенційних переносників шкідливого організму в зоні АФР і наявність природних перешкод. У цьому питанні повинна бути прийнята до уваги середня швидкість поширення, щоб вибрати показник поширення. Максимальна здатність до поширення повинна бути описана в тексті обґрунтування і також може бути надано відповідний показник, якщо оцінювачі вважають його важливим при описі різних сценаріїв.

Поширення може бути описано як відстань, пройдену за одиницю часу (наприклад, 50 м / рік) або збільшення займаної площі (наприклад, в км²) за період часу.

Дуже низька швидкість поширення, низька швидкість поширення, середня швидкість поширення, висока швидкість поширення, дуже висока швидкість поширення

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

4.02 Яка найбільш ймовірна швидкість розповсюдження за допомогою людини (в зоні АФР)?

Примітка: слід розглянути потенціал для переміщення з товарами, пакувальними матеріалами, поштою або транспортними засобами, можливість міжнародного поширення виду з людьми, а також здатність шкідливого організму бути ненавмисно розселені уздовж основних транспортних шляхів. Для навмисно інтродукованих шкідливих рослин розгляньте поширення в непередбачені місця проживання.

Механічне перенесення за допомогою людської діяльності (за допомогою проведення щеплень або окуліровок, а також зараження через руки, одяг або інструмент, який використовується під час обрізки, живцювання, проріджування і підготовки ґрунту) зазвичай відбувається на короткі відстані в межах місця виробництва. Однак оскільки службовці часто проїжджають довгі відстані на роботу і зазвичай наймаються робітники за контрактом, які відвідують багато місць виробництва, то вважається, що доказ можливості механічного перенесення вказує на потенціал, принаймні, помірного поширення.

Дуже низька швидкість поширення, низька швидкість поширення, середня швидкість поширення, висока швидкість поширення, дуже висока швидкість поширення

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Висновок про ймовірність поширення

4.03 Опишіть сумарну швидкість поширення

Примітка: сумарна швидкість поширення повинна об'єднувати оцінки швидкості природного поширення і розповсюдження за допомогою людини. У більшості ситуацій сумарна швидкість поширення дорівнює найвищій швидкості, визначеної або в питанні 4.01, або в питанні 4.02.

Дуже низька швидкість поширення, низька швидкість поширення, середня швидкість поширення, висока швидкість поширення, дуже висока швидкість поширення

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Оцінювач повинен також дати свою оцінку з таких питань:

4.04 Яка ваша оцінка мінімального часу, необхідного для того, щоб шкідливий організм досяг максимальних меж в зоні АФР?

Примітка: в цьому питанні слід ігнорувати будь-які заходи по локалізації, які можуть бути зроблені для запобігання або обмеження поширення шкідливого організму. Повинні розглядатися максимальні межі, які могли б бути зоною потенційної акліматизації, встановленої в питанні 3.08. Фактори, що враховуються при ухваленні рішення про час, необхідного для досягнення максимальних меж, включають:

- швидкість поширення,
- виживання і швидкість розмноження,
- взаємозв'язок між щільністю популяції і порогом шкодочинності,
- час, необхідний для виявлення впливів, наприклад, через латентного періоду,
- зміни клімату і способів землекористування.

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

4.05 Грунтуючись на відповідях на питання 4.01, 4.02 і 4.04, при цьому враховуючи будь-який сучасний присутність шкідливого організму, яка частина зони потенційної акліматизації, ви очікуєте, буде заселена шкідливими організмами через 5 років?

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Оцінка можливості ліквідації і локалізації шкідливих організмів, і тимчасові популяції

Цей розділ оцінює ймовірність того, що шкідливий організм зможе вижити при проведенні програми ліквідації або, в разі вогнищ всередині зони АФР, залишитися в них. Також в розділі розглядається, чи можуть зустрічатися тимчасові популяції в зоні АФР в результаті природної міграції чи проникнення в результаті діяльності людини.

5.01 Наскільки ймовірно, що даний шкідливий організм зможе вижити під час проведення програми ліквідації в зоні потенційної акліматизації, виходячи з його біологічних характеристик?

Примітка: деякі шкідливі організми можуть бути ліквідовані в будь-який час (виживання неймовірно), інші на ранній стадії (середньо ймовірно), і інші з трудом ліквідуються (дуже ймовірно). Подібним чином, первинні осередки деяких шкідливих організмів можуть насилу виявлятися і / або встановлюватися кордону (дуже ймовірно). Може знадобитися ліквідувати навмисно інтродуковані рослини не тільки в непередбачених місцях проживання, але також і в передбачених місцях проживання. Деякі рослини повинні бути ліквідовані до плодоношення.

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

5.02 Наскільки ймовірно, що даний шкідливий організм не зможе бути локалізована в осередку всередині зони АФР, ґрунтуючись на його біологічні характеристики?

Примітка: слід розглянути біологічні характеристики шкідливого організму, які можуть дозволити локалізувати його в частині зони АФР. Для навмисно інтродукованих рослин слід розглянути поширення в непередбачені місця проживання.

Неймовірно, малоймовірно, середньо ймовірно, ймовірно, дуже ймовірно

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

5.03 Наскільки ймовірно, що тимчасові популяції зустрічаються в зоні АФР в результаті природної міграції чи проникнення в результаті діяльності людини (включаючи навмисний випуск у навколишнє середовище)?

Примітка: тимчасова популяція визначається як присутність шкідливого організму, яке, як очікується, не приведе до акліматизації. Ймовірність утворення тимчасової популяції повинна оцінюватися шляхом розгляду тих же чинників, які враховувалися при оцінці потенціалу акліматизації (наприклад, кліматичних умов). Тимчасова популяція може завдати шкоди за межами зони потенційної акліматизації, зокрема в зонах, де кліматичні умови придатні протягом якогось періоду року (наприклад, літа). У південній Європі популяції *Vastrosca invadens* можуть проникати через діяльність людини, але очікується, що вони не переживуть зиму. Метелики таких шкідливих організмів, як *Plusia gamma* і *Ostrinia nubilalis*, можуть проникати шляхом природної міграції, але літні популяції не в змозі пережити низькі температури взимку.

ТАК

НІ

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Оцінка можливих економічних наслідків

Основною метою цього розділу є визначити, чи буде інтродукція шкідливого організму мати неприйнятні економічні наслідки. Зробити це може виявитися дуже просто, якщо вже є достатня кількість доказів, або якщо широко відомий ризик, що представляється шкідливими організмами. Почніть з відповідей на питання 6.01 - 6.11. Якщо відповіді на питання 6.04 і 6.05 - «велике» чи «величезна», або один з відповідей на питання 6.06, 6.09, і 6.11 є «великий» або «величезний», то відповідати на інші питання цього розділу немає необхідності, і, якщо не потрібно детального розгляду або для декількох питань не вказано високий рівень невизначеності, то можна йти до пункту 6.15. У тих випадках, коли цей організм вже проник і акліматизувався в частині зони АФР, відповіді на питання 6.01, 6.08 і 6.09, що відносяться до збитку в ареалі його сучасного поширення, повинні ґрунтуватися на оцінці сучасного шкоди в зоні АФР на додаток до збитку в інших місцях .

Експертна думка використовується для оцінки можливого збитку за відповідною шкалою. Якщо є точні економічні обчислення для окремих комбінацій шкідливих організмів та їх рослин-господарів, то буде корисно надати подробиці.

У відповідях повинні бути розглянуті як короткостроковий, так і довгостроковий прогнози для всіх аспектів економічного (для сільського та лісового господарства), екологічного і соціального збитку. Коли проводиться якісна оцінка збитку, відсутня необхідність враховувати тимчасові обмеження. Необхідно оцінити таку опцію, як збиток при різних сценаріях, в яких, вважається, можуть бути вражені різні по розмір частини зони потенційної акліматизації (наприклад, 10%, 25%).

У будь-якому випадку може бути важко дати відповіді на питання, що стосуються всіх рослин-господарів (або всіх місць проживання), а також будь-яких ситуацій, тому бажано наскільки можливо сфокусувати оцінку. Може бути достатнім вивчення одного варіанту, наприклад, коли вплив на одного господаря перевищує вплив на всіх інших разом узятих господарів. В іншому випадку може виявитися доречним розглянути всіх господарів або все місця проживання разом при відповіді на питання за один раз, якщо впливу на цих господарів можна порівняти. Якщо вибір зроблено, необхідно привести його обґрунтування. Лише за певних обставин необхідно буде

відповісти на ці питання окремо по відношенню до різних господарів або місця проживання. Це необхідно в тому випадку, коли більшість порушених виробників страждає від невеликих або середніх збитків, але невелика група страждає від великих і величезних збитків. Відмінності можуть бути викликані різними рослинами-господарями, відмінностями між економічними культурами і декоративними рослинами, або відмінностями між системами обробітку: традиційним і органічним виробництвом.

Якщо АФР проводиться щодо шкідливого організму, з метою припинення його регулювання, відомий в зоні сучасний збиток може бути пов'язаний із застосуванням фітосанітарних заходів. Оцінювач повинен оцінити можливі збитки для сценарію, при якому ці заходи проти шкідливого організму припиняються.

КОМЕРЦІЙНІ ЗБИТКИ «у вузькому сенсі»

6.01 Наскільки велике негативний вплив, який чиниться шкідливими організмами на урожай, і / або якість вирощуваних рослин, або на витрати на боротьбу в межах сучасного ареалу розповсюдження?

Примітка: вплив на урожай і / або якість культури зазвичай виражається у відносному зниженні (у відсотках) врожаю культури на гектар або відносне збільшення сумарних витрат на боротьбу. При проходженні рекомендаціям за оцінкою, важливо враховувати щорічні коливання врожайності та якості, яке зазвичай зустрічається у різних культур. Для деяких культур, наприклад, тих, які вирощуються в захищеному ґрунті, таких як помідори, зрізані квіти і горшкові рослини, річні коливання врожайності, як правило, дуже малі і втрати врожаю більше 10% можна розглядати як масовий збиток. Для культур з високими щорічними коливаннями, наприклад, фруктів і зернових культур, втрати мали б становити понад 50%, перш ніж збиток зможе розглядатися як величезний. Інші типи культур, наприклад, матеріал, вироблений розплідниками, овочі відкритого ґрунту і рослини лісового господарства, займають проміжне положення. Основними причинами

коливань в розмірі врожаю є коливання клімату; при цьому, чим менше використовується засобів захисту рослин, тим більше щорічні варіювання врожайності. Інші аспекти, які слід взяти до уваги, включають дворічне плодоношення (наприклад, фруктів), що збільшує варіювання врожайності, чи йде мова про масову продукції (кукурудзи) або високоякісної продукції (наприклад, троянд), а також чи є продукція результатом щорічного збору врожаю (наприклад, овочів). Якщо висока якість є важливою особливістю продукції, це забезпечує більш низькі коливання врожайності. Якщо виробничий цикл для отримання продукту займає більше одного року (наприклад, в лісовому господарстві), коливання врожайності через погодні умов згладжуються.

Мінімальна, незначне, помірне, велике, величезне

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.02 Наскільки велике ймовірне негативний вплив шкідливого організму на урожай і / або якість культур в зоні АФР при відсутності заходів боротьби?

Примітка: інформація може бути отримана з випробувань, при яких на деяких ділянках заходи не приймалися. Слід розглянути примітка і відповідь на питання 6.01. Екологічні умови в зоні АФР можуть бути достатніми для виживання шкідливих організмів, але не підходять для збільшення чисельності їх популяцій до рівнів, при яких наноситься значної шкоди рослині (ям) -Господар (вам). Для визначення того, перевищуються ці рівні, незважаючи на присутність природних ворогів, все може братися до уваги - темпи зростання, розмноження, тривалість життя і смертність шкідливих організмів. Необхідно також враховувати збиток, що наноситься некомерційним культурам, таким як приватні сади і декоративні насадження.

Мінімальна, незначне, середнє, велике, величезне

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.03 Наскільки велике ймовірне негативний вплив шкідливого організму на урожай і / або якість культур в зоні АФР при відсутності додаткових заходів боротьби?

Примітка: слід розглянути примітка і відповідь на питання 6.01, а також виживання шкідливого організму і зростання популяції, якщо виробники продовжують застосовувати тільки звичайні заходи щодо захисту рослин.

Мінімальна, незначне, середнє, велике, величезне

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.04 Наскільки велике ймовірне негативний вплив шкідливого організму на урожай і / або якість культур в зоні АФР, коли застосовуються всі можливі законно наявні в розпорядженні виробника заходи, при відсутності фітосанітарних заходів?

Примітка: слід розглянути примітка і відповідь на питання 6.01. Візьміть до уваги існуючі та можливі заходи боротьби і їх ефективність проти шкідливого організму. Складнощі боротьби можуть бути пов'язані з такими факторами, як відсутність ефективних препаратів по боротьбі з шкідливими організмами, стійкістю до таких препаратів, труднощами зміни господарських практик, поширенням шкідливого організму в природних місцях проживання, приватних садах або місцях відпочинку, одночасною присутністю більше ніж однієї стадії його розвитку, відсутністю стійких до нього сортів.

Слід враховувати вартість як звичайних фермерських практик, так і заходів по боротьбі, які є додатковими до спільної сільськогосподарської практики.

Наступні елементи повинні бути прийняті до уваги:

- легкість виявлення шкідливого організму: види, які важче виявити, зажадають більших зусиль на обстеження і моніторинг, що побічно викличе збільшення витрат виробництва;
- обробки: варіанти обробок можуть відрізнятися (включаючи використання препаратів для захисту рослин, фізичне видалення і т.п.). Вартість обробок може бути розділена на операційні витрати (наприклад, на хімікати, пальне, обладнання) і трудовитрати (наприклад, в годиннику на 1 га).

Мінімальний, незначний, середній, великий, величезний

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.05 Наскільки великий передбачуване зростання витрат при виробництві (включаючи витрати на боротьбу), викликаний нанесенням шкоди шкідливими організмами в зоні АФР при відсутності фітосанітарних заходів?

Примітка: оцінюється на основі відносного збільшення (%) загальних витрат (наприклад, в євро). Слід враховувати витрати на всі додаткові заходи, які розглядаються в питанні 6.04, а також витрати, зроблені для запобігання екологічних збитків. Розглядається також відповідь на питання 6.02.

Мінімальний, незначний, середній, великий, величезний

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.06 Наскільки великий для рослин та рослинної продукції, схильних до ризику, збиток від втрат на ринку експорту, наприклад як результат від накладення заборони торговими партнерами на експорт із зони АФР, ґрунтуючись на загальний обсяг ринку, тобто на розмір внутрішнього ринку плюс ринки експорту?

Примітка: розглядається питання про можливість експорту рослинної продукції, ураженої шкідливими організмами, із зони АФР, а також наскільки важливий такий експорт, наприклад, шляхом оцінки обсягу продукції на експорт. Слід враховувати великі існуючі (або потенційні) ринки експорту і наскільки ймовірно для кожного з них накладення заборони на експорт із зони АФР. Цей збиток виражається як відносне зниження обсягу ринку.

Мінімальний, незначний, середній, великий, величезний

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.07 Наскільки великий буде прямий збиток, який понесуть виробники?

Примітка: оцінюється як частка (або відсоток) в загальному економічному впливі (сума відповідей на питання 6.04, 6.05 і 6.06), яке понесуть виробники. Виробники можуть спробувати перенести економічні втрати на споживачів і інших виробників з метою зниження власних збитків.

Фактори, які дозволяють виробникам зменшити впливу, включають:

- альтернативне використання продукції, наприклад, переклад від споживання людиною на корм тварин;
- можливості виробника змінити вартість продукції шляхом переговорів;
- можливість вирощувати інші культури.

Простота, з якою виробництво може бути скориговано, залежить від:

- часу, необхідного для досягнення нової культурою повного обсягу виробництва, наприклад, один сезон для картоплі і кілька років для яблук;
- наявності таких факторів, як працівники, земля і інвестиції, які можливо доведеться внести для збільшення виробництва (інвестиції в посівної і посадковий матеріал, будівництво будівель, наприклад, теплиць і т.д.);
- таких факторів, як очікування ринків і можливості для зберігання продукції до підйому цін.

Фактори, що обмежують можливість виробників знизити збиток, включають:

- реагування споживачів (чи може споживач відкласти споживання або перейти на альтернативні продукти?);
- скорочення частки на ринку через втрату іміджу або залежно від пошкодженої продукції, наприклад, деревини, яка використовується в якості пакувального матеріалу. Це може також вплинути на торгівлю продукцією, що не заражена.

Виробник майже ніколи не зможе піти від всіх витрат.

Якщо оцінка не вибрана, оцінювач повинен вказати в АФР, що збиток може бути завищений.

Оцінка неможлива або треба запитати економіста, мінімальний, незначний, середній, великий, величезний

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

ЗБИТКИ ДОВКІЛЛЯ

Питання, на які слід відповісти для оцінки впливу на навколишнє середовище, різні для шкідливих рослин і для інших шкідливих організмів. Виберіть нижче відповідний набір питань (А чи Б відповідно).

- А. Питання для шкідливих організмів, які не є рослинами

6.08 Наскільки велике вплив на навколишнє середовище, викликане шкідливими організмами всередині зон, захоплених ним до теперішнього часу? (Відповідайте на під-питання нижче)

Н / П, Мінімальна, незначне, середнє, велике, величезне

6.08 0А Грунтуючись на елементах, роз'яснено в примітці, чи вважаєте ви, що на питання про вплив на навколишнє середовище, викликаному шкідливими організмами всередині зон, захоплених ним до теперішнього часу, можна відповісти?

Примітка: в цьому питанні ми оцінюємо сучасне вплив шкідливого організму на навколишнє середовище в інших захоплених ним регіонах, яке могло б використовуватися як індикатор для визначення потенційного впливу на навколишнє середовище в зоні АФР (питання 6.09).

Якщо вигляд не захопив якусь іншу зону, або якщо інвазія відбувається зараз і занадто мало відомо про його екології в захоплених зонах, на це питання не може бути дано адекватну відповідь (передбачається, що ніякі додаткові

дослідження не можуть бути зроблені протягом часу, наявного в розпорядженні для проведення АФР). Оцінювач може перейти відразу до питання 6.09 або прийняти рішення відповідати на ці питання, грунтуючись на інформації про добре вивчених близьких видах або на даних для видів-мішеней з регіону походження. Незважаючи на те, що концепція «екологічного впливу» місцевих видів на природне біологічне різноманіття і екосистему є сумнівною, в деяких випадках місцеві види явно впливають на навколишнє середовище, зазвичай в результаті зміни клімату або поганого управління екологічним середовищем (наприклад, *Dendroctonus ponderosae*, який зараз служить причиною серйозних вогнищ і розширює межі свого поширення в Канаді, і т.д.). Проте, оцінювач повинен врахувати той факт, що вплив шкідливих організмів на навколишнє середовище в своєму регіоні походження часто є дуже поганий основою для прогнозу потенційного впливу в регіонах, де він інтродукованих. Зокрема, відсутність будь-якого очевидного впливу на навколишнє середовище в регіоні походження не повинно розглядатися підставою для прогнозу слабкого впливу в новій зоні.

Якщо в розпорядженні є дані про вплив в декількох регіонах, перевага повинна бути віддана впливу, що спостерігається в регіонах, які найбільш близькі до зони АФР, географічно і еко-кліматично. Однак, дані з інших регіонів не повинні виключатися. Наприклад, при проведенні АФР по інвазивних шкідливих організмів для всієї Європи, в першу чергу повинні розглядатися дані про вже спостерігається впливі в Європі, але також повинна враховуватися інформація з інших регіонів. У будь-якому випадку, оцінювач повинен вказати регіон, в якому зібрана інформація про вплив.

Якщо ТАК: йти до 6.08.01 (дивись Додаток 2, частина А)

Якщо НІ, але є інформація для зони походження шкідливого організму, йти 6.08.01 (дивись Додаток 2, частина А)

Якщо НІ, але є деякі докази, що вплив на навколишнє середовище в зоні АФР може бути значним: відповідь Н / П для 6.08 і йти до 6.09.0В

Якщо НІ, і оцінювач впевнений, що в будь-якому випадку, вплив на навколишнє середовище буде нижче економічного збитку (наприклад, виключно сільськогосподарський шкідливий організм не зустрічається в

інших навколишніх умовах): відповідь Н / П для 6.08 і 6.09 (оцінювач повинен буде обґрунтувати це рішення).

6.09. Наскільки велике може бути вплив на навколишнє середовище в зоні АФР?

Мінімальна, незначне, середнє, велике, величезне

Перевірте, ґрунтуючись на питанні 6.08, що вплив на навколишнє середовище може також ймовірно відбуватися в зоні АФР, і, якщо ТАК, то на порівнянному рівні, з використанням наступних питань. Для цього повинні бути прийняті до уваги відповіді в розділі «ймовірність акліматизації»:

Дайте відповідь на це запитання, починаючи з питання 6.09. 0А

6.09 0А З огляду на відповіді на пов'язані з цією оцінкою питання (про господарів і місцях проживання, кліматичних умовах, абіотичних факторах і методах управління) в розділі про акліматизацію, в достатній мірі умови в зоні АФР схожі на умови в зонах інвазії, щоб очікувати подібний рівень впливу?

Якщо НІ: ситуація щодо впливу на навколишнє середовище може бути різною, йти до 6.09.0В

Якщо ТАК: йти до наступного питання (6.09.0Б)

Примітка: якщо на питання 6.08 дана відповідь тільки для природної зони походження, дуже рекомендується йти до питання 6.09.0В.

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.09 0Б Чи зустрічаються в зоні АФР такі ж, як в зонах інвазії, місцеві види або спільноти, або такі ж, що знаходяться під загрозою зникнення, що функціонують екосистеми, і якщо немає, чи відомі в зоні АФР місцеві види або спільноти, або знаходяться під загрозою зникнення функціонують екосистеми, які подібним же чином сприйнятливі?

Якщо НІ: ситуація щодо впливу на навколишнє середовище може бути відмінною, йти до питання 6.09.0В

Якщо ТАК: ситуація між впливом на навколишнє середовище в захоплених зонах і в зоні АФР ймовірно схожа, оцінка в питанні 6.08 може бути дана в питанні 6.09, так як вплив в іншому місці може бути найбільш надійним критерієм для прогнозування шкоди в зоні АФР.

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.09 0В Якщо оцінювач вважає, що на питання 6.08 не може бути дана відповідь, або якщо дана відповідь тільки для регіону походження, або якщо дана відповідь для іншого захопленого регіону, але ситуація в зоні АФР ймовірно має бути іншою, використовуйте іншу, більш просту систему оцінки, ґрунтуючись на більш простому прогнозі збитку (дивіться Додаток 2 частина Б).

- Б. Питання для шкідливих рослин

6.08: Наскільки велике може бути вплив на навколишнє середовище, заподіяне розглядаються шкідливою рослиною всередині його сучасної зони інвазії? (Відповідайте на питання нижче)

Н / П, Мінімальна, незначне, середнє, велике, величезне

6.08 0A Грунтуючись на елементах, роз'яснено в примітці, чи вважаєте ви, що на питання про вплив на навколишнє середовище, викликаному шкідливими організмами всередині зон, захоплених ним до теперішнього часу, можна відповісти?

Примітка: в цьому питанні ми оцінюємо сучасне вплив шкідливої рослини на навколишнє середовище в інших захоплених ним регіонах, яке могло б використовуватися як індикатор для визначення потенційного впливу на навколишнє середовище в зоні АФР (питання 6.09). Якщо вигляд не захопив якусь іншу зону, або якщо інвазія відбувається зараз і занадто мало відомо про його екології в захоплених зонах, на це питання не може бути дано адекватну відповідь, припускаючи, що ніякі додаткові дослідження не можуть бути зроблені протягом часу, наявного в розпорядженні для проведення АФР. Оцінювач може також вирішити відповідати на ці питання, грунтуючись на інформації про добре вивчених близьких видах або на даних для видів-мішеней з регіону походження. Незважаючи на те, що концепція «екологічного впливу» місцевих видів на природне біологічне різноманіття і екосистему є сумнівною, в деяких випадках місцеві види явно впливають на навколишнє середовище, зазвичай в результаті зміни клімату або поганого управління екологічним середовищем (наприклад, різні види бур'янів, такі як Канадський чортополох, що розширює межі свого поширення в ареалі походження і т.д.). Проте, оцінювач повинен врахувати, що вплив на навколишнє середовище шкідливих організмів в своєму регіоні походження часто є дуже поганий основою для прогнозу потенційного впливу в регіонах, де він інтродукованих. Зокрема, відсутність будь-якого очевидного впливу на навколишнє середовище в регіоні походження не повинно розглядатися підставою для прогнозу слабкого впливу в новій зоні.

Якщо в розпорядженні є дані про вплив в декількох регіонах, перевага повинна бути віддана впливу, що спостерігається в регіонах, які найбільш близькі до регіону АФР географічно і еко-кліматично. Однак, дані з інших регіонів не повинні виключатися. Наприклад, при проведенні АФР по інвазивних шкідливих організмів для всієї Європи, в першу чергу повинні розглядатися дані про вже спостерігається впливі в Європі, але також повинна враховуватися інформація з інших регіонів. У будь-якому випадку, оцінювач повинен вказати регіон, в якому зібрана інформація про вплив.

Якщо ТАК: йти до 6.08.01 (дивись Додаток 3)

Якщо НІ, але є інформація для зони походження шкідливого організму, йти 6.08.01 (дивись Додаток 3)

Якщо НІ: відповідь Н / П для 6.08 і йти до 6.09 0В.

6.09. Наскільки велике може бути вплив на навколишнє середовище в зоні АФР?

Мінімальна, незначне, середнє, велике, величезне

Перевірте, ґрунтуючись на питанні 6.08, що вплив на навколишнє середовище може також ймовірно відбуватися в зоні АФР, і, якщо ТАК, то на порівнянному рівні, з використанням наступних питань. Для цього повинні бути прийняті до уваги відповіді в розділі «ймовірність акліматизації»:

6.09 0А З огляду на відповіді на які стосуються справи (про господарів і місцях проживання, кліматичних умовах, абіотичних факторах і методах управління) в розділі про акліматизацію, в достатній мірі умови в зоні АФР схожі на умови в зонах інвазії, щоб очікувати подібний рівень впливу ?

Якщо НІ: ситуація щодо впливу на навколишнє середовище може бути різною, оцінювач повинен використовувати «під питання» питання 6.08 і переглянути відповіді на них з урахуванням виявлених відмінностей між захопленими зонами і зоною АФР.

Якщо ТАК: йти до наступного питання (6.09.0Б)

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.09 0Б Чи зустрічаються в зоні АФР такі ж, як в зонах інвазії, місцеві види або спільноти, або такі ж, що знаходяться під загрозою зникнення, що функціонують екосистеми, і якщо немає, чи відомі в зоні АФР місцеві види або спільноти, або знаходяться під загрозою зникнення функціонують екосистеми, які подібним же чином сприйнятливі?

Якщо НІ: ситуація щодо впливу на навколишнє середовище в захопленій зоні і в зоні АФР ймовірно може бути різною, оцінювач повинен використовувати «під питання» питання 6.08 і переглянути відповіді на них з урахуванням виявлених відмінностей між захопленими зонами і зоною АФР.

Якщо ТАК: ситуація між впливом на навколишнє середовище в захоплених зонах і в зоні АФР ймовірно схожа, оцінка в питанні 6.08 може бути дана в питанні 6.09, так як вплив в іншому місці може бути найбільш надійним критерієм для прогнозування шкоди в зоні АФР.

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.09 0В Якщо оцінювач вважає, що на питання 6.08 не може бути дана відповідь, тобто вигляд не заселив будь-яку іншу зону, або якщо інвазія зовсім нова і дуже мало відомо про екологію шкідливої рослини в захоплених зонах, і якщо ніякі додаткові дослідження не можуть бути

зроблені протягом часу, наявного в розпорядженні для проведення АФР, оцінка впливу на навколишнє середу не може бути проведена належним чином, використовуючи справжню схему. Проте, в будь-якому випадку оцінювач повинен бути в змозі надати свою думку про потенціал впливу на навколишнє середовище в зоні АФР.

СОЦІАЛЬНИЙ ШКОДУ

6.10 Наскільки великий соціальний шкоду, що наноситься шкідливими організмами в його сучасному ареалі поширення?

Примітка: соціальні впливу є впливами на людське існування, відмінні від економічних збитків. Основні соціальні впливу наступні.

- Ландшафтні збитки. При оцінці впливу на ландшафт необхідно врахувати два елементи:
 - призначення використання землі (сільськогосподарське, площа для проживання);
 - внесок у добробут (естетична цінність, (культурно) історична цінність).

- Втрата робочих місць.

- Впливу на здоров'я людини (на додаток до впливів на здоров'я рослин).

- Продукція і послуги, наприклад якість води, випас худоби, полювання та риболовля (на додаток впливів на здоров'я рослин).

Впливу на здоров'я людини або тварин, на рівень ґрунтових вод і туризм можуть бути також розглянуті, при необхідності, іншими агентствами і відомствами.

Мінімальна, незначне, середнє, велике, величезне

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.11 Наскільки може бути великий соціальний шкоду в зоні АФР?

Мінімальний, незначний, середній, великий, величезний

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

ІНШІ ЕКОНОМІЧНІ ВПЛИВУ

Як було відзначено у введенні, розгляд наступних питань може бути зайвими, якщо на питання 6.04 і 6.05 були отримані відповіді «велике» чи «Величезна», або на якійсь із питань 6.06, 6.09 і 6.11 була отримана відповідь «великий», або «величезний», або «дуже ймовірно», або «без сумніву», в цьому випадку ви можете йти до пункту 6.15, якщо не потрібно детального дослідження шкідливих впливів або для декількох питань не вказано високий рівень невизначеності.

6.12 До якої міри введені заходи боротьби порушують існуючі системи біологічної або інтегрованого захисту рослин від інших шкідливих організмів?

Мінімальна ступінь, незначна, середня, велика, величезна

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.13 Наскільки великі можуть бути інші витрати, пов'язані з інтродукцією?

Примітка: тут оцінюються витрати в порівнянні з загальними витратами на виробництво, см. Питання 6.05. Решту витрат включають витрати уряду, наприклад на управління і адміністрування проектом, на примусові заходи, на дослідження, на підвищення кваліфікації та навчання, консалтинг, рекламу, сертифікаційні схеми, а також витрати агрохімічної промисловості.

Мінімальні, невеликі, середні, великі, величезні

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.14 Яке ймовірне збільшення економічної шкодочинності інших шкідливих організмів, викликане шкідливими організмами, який діє як переносник чи господаря для цих шкідливих організмів, або якщо генетичні особливості можуть бути передані іншим видам, модифікуючи їх генетичну природу?

Мінімальна, невелике, середнє, велике, величезне

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Висновок за оцінкою можливих економічних наслідків

6.15 Повертаючись назад до висновку, що стосується зони потенційної акліматизації (встановленої в питанні 3.08), визначте зони, які можуть піддатися найбільшому економічному, екологічному та соціальному вплив. Підсумуйте впливу і вкажіть яким чином вони можуть змінитися в майбутньому.

Мінімальна, невелике, середнє, велике, величезне

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

ступінь невизначеності

Оцінка ймовірності інтродукції шкідливого організму і його економічного збитку передбачає багато невизначеностей. Зокрема, ця оцінка являє собою екстраполяцію ситуації, де мешкає розглянутий шкідливий організм, на гіпотетичну ситуацію в зоні АФР. При оцінці важливо документально обґрунтувати зони невизначеності (включаючи визначення тих додаткових даних, які повинні бути зібрані, і тих досліджень, які повинні бути проведені) і ступінь невизначеності і вказати, в яких випадках було використано експертну думку. Це необхідно для досягнення прозорості і може бути також корисним для ідентифікації та встановлення пріоритетів у проведенні досліджень.

Слід зазначити, що оцінка ймовірності і наслідків впливів на навколишнє середовище з боку шкідливих для диких рослин організмів часто передбачає велику невизначеність, ніж з боку організмів, шкідливих для культурних рослин. Це відбувається внаслідок нестачі інформації, додаткової складності, пов'язаної з екосистемами, і мінливістю шкідливих організмів, господарів або місця проживання.

Для оцінок ризику, пов'язаних з шкідливими організмами Йти до висновку про оцінку ризику

Для оцінок ризику, пов'язаних з шляхом поширення Йти назад до пункту 2.03, щоб оцінити наступний шкідливий організм, а якщо все шкідливі організми оцінені, йти до висновку про оцінку фітосанітарного ризику

Висновок про оцінку фітосанітарного ризику

Проникнення.

Оцініть ймовірність проникнення і вкажіть основні умови, які роблять проникнення найбільш вірогідним або ті, які роблять його менш імовірним. Визначте шляхи поширення в порядку вони представляють ризику і порівняйте їх практичне значення.

Акліматизація

Оцініть ймовірність акліматизації і вкажіть основні умови, які роблять акліматизацію найбільш імовірною або ті, які роблять її менш ймовірною. Уточніть, яка частина зони АФР становить найбільший ризик акліматизації.

поширення

Оцініть ймовірність поширення і вкажіть елементи, які роблять поширення найбільш вірогідним або ті, які роблять його менш імовірним.

економічне значення

Перерахуйте найбільш важливі можливі економічні впливи та оцініть, наскільки ймовірно їх прояв в зоні АФР. Уточніть, яка частина зони АФР схильна найбільшому ризику з точки зору економіки.

Загальний висновок, що стосується оцінки фітосанітарного ризику

Спеціаліст (и), який проводить (і) оцінку ризику, повинен (ни) дати загальний висновок по оцінці фітосанітарного ризику і скласти думку про те, чи є даний шкідливий організм або шлях поширення підходящим кандидатом для проведення стадії 3 АФР: вибору варіантів управління фітосанітарним ризиком .

Стадія 3: Оцінка управління фітосанітарним ризиком

Стадія оцінки управління фітосанітарним ризиком є третьою стадією аналізу фітосанітарного ризику. Вона передбачає структурний аналіз заходів, які можуть бути рекомендовані для мінімізації ризиків, які подаються шкідливими організмами або шляхом поширення. Схема оцінки управління фітосанітарним ризиком може бути використана з метою визначення заходів щодо запобігання проникнення, акліматизації або поширення шкідливого організму. Вона досліджує варіанти заходів, які можуть бути застосовані: 1) в місці походження або в країні-експортері, 2) в пункті ввезення або 3) в країні-імпортері або в захопленій зоні.

Перш ніж почати стадію управління фітосанітарним ризиком або на деяких етапах проходження процесу може бути корисним провести консультацію з зацікавленими особами. Наприклад, можуть бути необхідні дискусії з експортерами для визначення можливостей, з імпортерами для уточнення питань рентабельності, з урядовими органами з питань міжнародної торгівлі та з експертами по боротьбі з шкідливими організмами для визначення наявних методів боротьби, їх ефективності і в якій мірі можлива ліквідація.

Перш ніж розглянути наявні варіанти управління фітосанітарним ризиком, потрібно оцінка прийнятності ризику, який шкідливими організмами або шляхом поширення. У цій схемі методи відбору варіантів зниження фітосанітарного ризику різні в залежності від того, чи є інтродукція навмисної або ненавмисної, відсутня чи організм в зоні АФР або вже є, а також від типу шляху проникнення. Варіанти заходів щодо запобігання ненавмисного ввезення з товарами, відрізняються від заходів щодо запобігання природного поширення і переміщення, або проникнення з іншими шляхами поширення, такими як багаж пасажирів. Слід зазначити, що заходи, рекомендовані щодо навмисних інтродукції, часто зводяться до заборони імпорту і діям, які можуть бути здійснені в країні-імпортері.

Ця схема вимагає укладення про надійність кожної відібраної потенційної заходи і оцінки невизначеності. Під надійною мірою розуміється міра, яка є ефективною, здійсненою і відтворюється. Слід зазначити обмеження практичного застосування. Після того як всі потенційні заходи відібрані, проводиться оцінка ступеня, до якої вони є рентабельними, і того, наскільки вони можуть поєднуватися з іншими заходами. Один шкідливий організм може проникнути за допомогою багатьох шляхів поширення, а один шлях поширення може призводити до проникнення багатьох шкідливих організмів. Тому важливо повторювати цей процес по відношенню до всіх мають потенційне значення шкідливих організмів та шляхів поширення.

Ризик, пов'язаний з основними шляхами поширення

прийнятність ризику

Повинно бути прийнято рішення щодо того, чи прийнятний ризик від кожного поєднання шкідливого організму та шляхи поширення. Це рішення повинно бути засноване на співвідношенні між рівнем ризику, певним на стадії оцінки фітосанітарного ризику (тобто комбінації ймовірності інтродукції розглянутого шкідливого організму і його потенційної

економічної шкодочинності) і значенням або желательністю того виду торгівлі, який містить в собі ризик інтродукції шкідливого організму.

7.01 Чи є ризик, визначений на стадії оцінки фітосанітарного ризику для всіх поєднань шкідливих організмів та шляхів поширення, прийнятним ризиком?

Якщо так ПРИПИНИТИ АНАЛІЗ

Якщо немає слідувати далі за схемою оцінки управління фітосанітарним ризиком, керуючись приводяться нижче вказівками

Типи шляхів поширення

У більшості випадків розглядаються шляхи поширення являють собою товари рослин і рослинних продуктів конкретних видів, що переміщуються в ході міжнародної торгівлі і надходять з країн поширення шкідливого організму, і подальші питання передбачені, в першу чергу, для цих випадків. Однак в ході оцінки фітосанітарного ризику могли бути виявлені і інші типи шляхів поширення, такі як природне поширення шкідливих організмів, переміщення з пасажирами, з транспортними засобами, з пакувальними матеріалами і товарами, які не є рослинами або рослинними продуктами, які також повинні бути оцінені з метою вибору відповідних. В даному розділі пояснюється, як аналізувати інші типи шляхів поширення. Відносно шкідливих рослин особливо важливо розглянути шляхи поширення і визначити їх відносну значимість, оскільки деякі важливі шляхи поширення в даний час можуть не регулюватися (волокно, вовна, шкіра, пісок, гравій і т.п.).

Вказівки для роботи на стадії оцінки управління фітосанітарним ризиком

Аналіз ризику, пов'язаного з шкідливими організмами

У разі аналізу ризику, що стосується ненавмисної інтродукції шкідливого організму, треба йти до питання 7.02 і слідувати далі по пунктам 7.02-7.09, що належать до різних шляхів поширення, за допомогою яких може поширюватися аналізований шкідливий організм. Після цього продовжуйте відповідати на питання, що стосуються заходів, які можна застосовувати щодо кожного шляху поширення. Повторюйте цей процес для кожного має значення шляху поширення.

Для навмисно імпортованих шкідливих рослин основна увага повинна бути приділена заходам, що запобігає акліматизацію і поширення розглянутого організму в непередбачені місця проживання в межах зони АФР. Основним шляхом поширення для цих рослин зазвичай є торгівля декоративними рослинами, призначеними для посадки. У таких випадках треба йти безпосередньо до питання 7.29 (заходи, які можуть бути прийняті в країні-імпортері). При цьому можливо розглянути заборону на ввезення (7.37). Однак, якщо цей організм, крім того, проникає в розглянуту зону не за допомогою навмисного завезення, то можуть знадобитися заходи, що запобігають інтродукцію ненавмисними шляхами і потрібно також пройти пункти з 7.02 по 7.29. Варіанти управління ненавмисної інтродукцією шкідливих рослин вибираються при дотриманні процедур аналізу ризику, пов'язаного з шляхом поширення.

Аналіз ризику, пов'язаного з шляхом поширення для товару рослин і рослинних продуктів

У разі аналізу ризику від конкретного шляху поширення для товару рослин і рослинних продуктів, оскільки точний шлях поширення вже відомий, слід розглядати можливих заходів щодо цього шляху поширення, починаючи з питання 7.09 і повторювати цей процес для кожного шкідливого організму, виявленого в результаті оцінки фітосанітарного ризику як представляє ризик для зони АФР, до питання 7.39. Після розгляду всіх організмів треба йти до питання 7.40 для узагальнення виявлених заходів щодо розглянутого товару. (При цьому треба відзначити, що може виникнути необхідність вивчити

можливість проникнення окремого шкідливого організму за допомогою інших шляхів поширення, включаючи вже існуючі).

При розгляді ваших відповідей на такі питання відзначте, будь ласка, що корисну інформацію можна отримати з результатів стадії оцінки фітосанітарного ризику, зокрема з розділу, який стосується проникнення (питання з 2.01 по 2.11). Посилання на відповідні розділи стадії оцінки фітосанітарного ризику були додані до схеми.

7.02 Чи є природне поширення одним із шляхів поширення шкідливого організму (див. Відповідь на питання 2.01)?

Примітка: Природне поширення включає переміщення шкідливого організму шляхом перельоту (для комах), поширення за допомогою вітру або води, з транспортом, за допомогою переносників, таких як комахи або птахи, природні міграції, зростання кореневищ.

Якщо так Йти до пункту 7.03

Якщо немає Йти до пункту 7.06

7.03 Проникає чи вже розглянутий шкідливий організм в зону АФР природним шляхом або може проникнути таким чином в найближчому майбутньому? (Див. Відповідь на питання 2.01 і 4.01).

Якщо так Йти до пункту 7.04

Якщо немає Йти до пункту 7.38

7.04 Чи є природне поширення основним шляхом поширення шкідливого організму?

Якщо так Йти до пункту 7.29

Якщо немає Йти до пункту 7.05

7.05 Чи може проникнення природним шляхом бути обмежена або припинена в результаті заходів боротьби, здійснюваних в ареалі природного поширення шкідливого організму?

Примітка: невизначеність пов'язана з ефективністю заходів боротьби в країні походження.

Якщо так можливих заходів: заходи щодо боротьби в природному ареалі поширення при співробітництві відповідної НОКЗР

Йти до пункту 7.30

Якщо немає Йти до пункту 7.29

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

7.06 Чи є розглянутий шлях поширення товаром рослин і рослинних продуктів?

Якщо так Йти до пункту 7.09

Якщо немає Йти до пункту 7.07

7.07 Чи є розглянутий шлях поширення проникненням з пасажирями?

Якщо так можливих заходів: огляд пасажирів, їхнього багажу, поширення інформації для збільшення громадської обізнаності про ризики, які подаються шкідливими організмами, штрафи або заохочення. Можливі також обробки.

Йти до пункту 7.29

Якщо немає Йти до пункту 7.08

7.08 Чи є розглянутий шлях поширення проникненням з засміченим обладнанням або транспортними засобами?

Якщо так можливих заходів: очищення чи дезінфекція обладнання і транспортних засобів

Йти до пункту 7.29

Якщо немає Йти до пункту 7.09

Щодо інших типів шляхів поширення (наприклад, з вантажами, які не є рослинами або рослинними продуктами, науковим матеріалом, призначеним для обміну, з пакувальними матеріалами, волокном, шерстю, шкірою, піском, гравієм тощо) не всі такі питання можуть підходити; необхідно адаптувати питання до розглянутого шляху поширення.

7.09 Якщо шкідливим організмом є рослина, чи представляє він собою товар?

Якщо так Йти до пункту 7.30

Якщо немає (шкідливий організм не є рослиною або шкідливим організмом є рослина, але не є товаром) Йти до пункту 7.10

Існуючі фітосанітарні заходи

7.10 Чи існують фітосанітарні заходи, які застосовуються щодо розглянутого шляху поширення, які могли б запобігти інтродукцію шкідливого організму?

Примітка: фітосанітарні заходи можуть вже турбуватися як захист від інших (карантинних) шкідливих організмів (див. Стадію 2: питання 2.04, 2.09 і 2.10) або можуть вже застосовуватися в країні походження стосовно того ж шкідливого організму, щодо експорту в інші країни . Можливі заходи можуть включати огляд, аналіз або обробки, офіційну боротьбу з шкідливими організмами в країні походження, походження товару тільки з вільних від шкідливих організмів зон, вільних від шкідливих організмів місць виробництва або зон з низькою чисельністю шкідливого організми.

Слід зазначити, що це питання є особливо актуальним в рамках аналізу шляхів поширення, коли країна походження шляху поширення і сам шлях поширення добре визначені і є інформація з країни-експортера.

Оцінювач повинен скласти перелік цих заходів і визначити їх ефективність щодо шкідливого організму. Проте, оцінювачу слід мати на увазі, що ці заходи можуть бути скасовані в майбутньому.

Якщо так при необхідності складіть перелік цих заходів і визначте їх ефективність щодо шкідливого організму

Йти до пункту 7.11

Якщо немає Йти до пункту 7.13

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

7.11 Ймовірно зміна заходів в найближчому майбутньому?

Слід зазначити, що це питання є особливо актуальним в рамках аналізу шляхів поширення, коли країна походження шляху поширення і сам шлях поширення добре визначені і є інформація з країни-експортера.

Якщо так Йти до пункту 7.13

Якщо немає або відсутній висновок Йти до пункту 7.12

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

7.12 Чи зробили ви висновок, що необхідно розглянути інші заходи?

Якщо так Йти до пункту 7.13

Якщо немає Йти до пункту 7.30

Визначення відповідних варіантів управління фітосанітарним ризиком

У цьому розділі (питання з 7.13 по 7.29) аналізується шлях поширення з місця виробництва до місця призначення в імпортують країнах.

Розглядаються характерні особливості шкідливого організму з метою визначити, чи можливо його надійне виявлення в вантажах шляхом огляду або аналізу, чи можлива очищення від нього за допомогою обробок або іншими способами, чи можливо запобігання його інтродукції шляхом обмеження способів використання даного товару, а також чи можливо запобігти зараження вантажів шкідливими організмами за допомогою обробок, спеціальних методів вирощування, догляду або ізоляції. В окремих

питаннях слово «надійно» слід розуміти як таке, що міра ефективна, можна здійснити і відтворена. Заходи можуть бути надійними, але при цьому недостатніми для зниження ризику до прийняттого рівня. У тому випадку, якщо міра вважається надійною, але недостатньою, оцінювач повинен це вказати. У таких випадках слід передбачити її поєднання з іншими заходами для досягнення бажаного рівня захисту від шкідливого організму (дивись питання 7.32). Ефективність, здійсненність і відтворюваність заходів повинні бути оцінені оцінювачем щодо кожного встановленого потенційного варіанту управління ризиком. Слід зазначити фактори, що обмежують практичне застосування заходів. Рентабельність і вплив на торгівлю розглядаються в розділі «оцінка варіантів управління фітосанітарним ризиком» (питання з 7.34 по 7.36).

Варіанти заходів в місці виробництва

Виявлення шкідливого організму в місці виробництва шляхом огляду або аналізів

7.13 Чи може розглянутий шкідливий організм бути надійно виявлено шляхом візуального огляду вантажу в місці виробництва?

Примітка: якщо відповідь ТАК, вкажіть період і, по можливості, відповідну періодичність. Якщо можуть бути виявлені тільки певні стадії розвитку шкідливого організму, дайте відповідь ТАК, оскільки в системному підході повинні розглядатися можливості поєднання з іншими заходами.

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: візуальний огляд в місці виробництва

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.14 Чи може розглянутий шкідливий організм бути надійно виявлено шляхом аналізу в місці виробництва?

Примітка: якщо можуть бути виявлені тільки певні стадії розвитку шкідливого організму шляхом аналізу, дайте відповідь ТАК, оскільки в системному підході повинні розглядатися можливості поєднання з іншими заходами.

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: обраний аналіз в місці виробництва

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

Запобігання зараження товару в місці виробництва

7.15 Чи може зараження товару бути надійно попереджено за допомогою обробки культури?

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: обрана обробка в місці виробництва

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.16 Чи може зараження товару бути надійно попереджено шляхом вирощування стійких сортів? (Це питання не підходить для шкідливих рослин)

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: вантаж повинен складатися із зазначених сортів

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.17 Чи може зараження товару бути надійно попереджено шляхом вирощування культури в зазначених особливих умовах? (Наприклад, в захищених умовах, таких як закриті теплиці, в умовах фізичної ізоляції, в стерилізованій живильному середовищі, при виключенні проточної води і т.д.)

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: вибрані умови вирощування культури

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.18 Чи може зараження товару бути надійно попереджено шляхом збирання врожаю в певну пору року, в певному віці культури або на певній стадії вирощування?

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: збір врожаю в зазначеному віці культури, на зазначеній стадії її вирощування або в зазначений час року

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.19 Чи може зараження товару бути надійно попереджено шляхом вирощування в рамках сертифікаційної схеми (тобто офіційної схеми по вирощуванню здорового посівного або посадкового матеріалу)?

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: використання сертифікаційної схеми

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

Встановлення і підтримка культури, місця виробництва або зони вільними від шкідливих організмів

Зверніть увагу, що в цій серії питань здатність шкідливого організму до поширення розглядається не на шкоду іншим заходам, які можуть бути рекомендовані. Вирощування рослин в певних умовах може запобігти поширенню деяких шкідливих організмів природним шляхом (наприклад, виробництво в теплиці може забезпечити захист від шкідливого організму з високою здатністю природного поширення) Ці заходи повинні бути визначені в питанні 7.17.

7.20 На основі відповіді на питання 4.01 виберіть можливих заходів, ґрунтуючись на здатності до природного поширенню?

Дуже низька швидкість природного поширення культура, місце виробництва або зона, вільні від шкідливих організмів

Низька або середня швидкість природного поширення місце виробництва або зона, вільні від шкідливих організмів

Висока і дуже висока швидкість природного поширення зона, вільна від шкідливих організмів

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

7.21 Чи може свобода від шкідливого організму культури, місця виробництва або зони бути надійно гарантовані?

Примітка: Для того щоб гарантувати свободу від шкідливого організму культури, місця виробництва, місця виробництва спільно з буферною зоною, а також зони, необхідно мати можливість виконувати вимоги МСФЗ № 4 і МСФЗ № 10. Особливо слід розглянути ступінь, до якої може бути попереджено ненавмисне переміщення шкідливого організму за допомогою людини (див. відповідь на питання 4.02).

Якщо немає можлива міра, певна в питанні 7.20 не підійде

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

Варіанти заходів після збору врожаю, при попередній перевірці в країні-експортері або під час транспортування

Виявлення шкідливого організму в вантажах шляхом огляду або аналізів

7.22 Чи може шкідливий організм бути надійно виявлено шляхом візуального огляду вантажу під час експорту, в процесі транспортування або зберігання?

Примітка: відповіді ТАК, якщо можуть бути виявлені тільки конкретні стадії розвитку шкідливого організму, так як міра може розглядатися в поєднанні з іншими заходами в системному підході.

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: візуальний огляд

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.23 Чи може шкідливий організм бути надійно виявлено шляхом аналізу вантажу (наприклад, при наявності насіння шкідливих рослин у вантажі)?

Примітка: відповісти ТАК, якщо тільки конкретні стадії розвитку шкідливого організму можуть бути виявлені шляхом аналізу, так як міра може розглядатися в поєднанні з іншими заходами в системному підході.

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: візуальний огляд

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

Видалення шкідливого організму з вантажу шляхом обробки або інших фітосанітарних процедур

7.24 Чи може шкідливий організм бути ефективно знищений у вантажі шляхом обробки (хімічної, термічної, радіаційної, фізичної)?

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: обрана обробка

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.25 Чи зустрічається розглянутий шкідливий організм тільки в окремих частинах рослин або рослинних продуктів (наприклад, в корі, в кольорах), які можуть бути видалені без зниження цінності вантажу? (Це питання не підходить для шкідливих рослин)

Якщо так можлива міра: видалення частин рослин з вантажу

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.26 Чи може зараження вантажу бути надійно попереджено шляхом використання особливих способів вантаження і упаковки?

Якщо так чи може розглядатися

в системному підході можлива міра: спеціальні методи навантаження і / або упаковки

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

Варіанти заходів, які можуть бути застосовані після ввезення вантажів

7.27 Чи може шкідливий організм бути надійно виявлено під час карантину після ввезення?

Примітка: МСФЗ № 5 «Словник фітосанітарних термінів» визначає карантин як «офіційне зміст в закритих карантинних умовах підкарантинних матеріалів для спостережень і досліджень або для подальшого огляду, аналізу та / або обробки».

Якщо так можлива міра: імпорт вантажу за спеціальною ліцензією або дозволом і карантин після ввезення

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.28 Чи можуть бути без ризику прийняті вантажі, які можливо заражені, для деяких кінцевих використань, для обмеженого розподілу в зоні АФР, або протягом обмежених періодів ввезення, і чи можуть такі обмеження застосовуватися на практиці?

Якщо так можлива міра: імпорт вантажу за спеціальною ліцензією або дозволом і згідно встановлених обмежень

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.29 Чи існують ефективні дії, які могли б бути прийняті в країні-імпортері (нагляд, ліквідація, локалізація) для запобігання акліматизації та / або економічного чи інших збитків?

Примітка: для навмисно ввозяться рослин дивись Стандарт ЄОКЗР РМ 3/67 «Керівництво з управління інвазивними чужорідними рослинами або потенційно інвазивними чужорідними рослинами, які передбачається імпортувати або які вже були навмисно імпортовані». У тому випадку, якщо природне поширення є основним шляхом поширення, міжнародні заходи не можуть бути обгрунтовані і ризик повинен бути визнаний в якості прийняттого, оскільки їм неможливо управляти.

Якщо так можлива міра: внутрішній нагляд і / або кампанія по ліквідації або локалізації

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

Оцінка варіантів управління фітосанітарним ризиком

У цьому розділі проводиться оцінка відібраних варіантів управління фітосанітарним ризиком і, зокрема, розглядаються їх рентабельність і потенційний вплив на міжнародну торгівлю.

7.30 Чи були в цьому аналізі виявлено заходи щодо зниження ризику інтродукції шкідливого організму? Перерахуйте їх.

Якщо так Йти до наступного питання

Якщо немає Йти до пункту 7.37

7.31 Чи знижує кожна з виявлених заходів фітосанітарний ризик до прийняттого рівня?

Якщо так Йти до пункту 7.34

Якщо немає Йти до наступного питання

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

7.32 Чи може спільне застосування двох або декількох заходів, які окремо не знижують ризик до прийняттого рівня, при спільному застосуванні знижувати його до прийняттого рівня?

Примітка: інтеграція різних фітосанітарних заходів, щонайменше дві з яких діють незалежно, і спільна дія яких досягає необхідного рівня фітосанітарного захисту проти регульованих шкідливих організмів, відома як системний підхід (дивіться МСФЗ № 14 - «Використання інтегрованих заходів у системному підході до управління фітосанітарним ризиком»). Слід зазначити, що вільні від шкідливих організмів місця виробництва, певні в якості фітосанітарних заходів в питаннях з 7.22 по 7.24 можуть відповідати системному підходу.

Якщо так Йти до пункту 7.34

Якщо немає Йти до наступного питання

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

7.33 Якщо єдині доступні заходи знижують фітосанітарний ризик, але не до прийняттого рівня, вони все ж можуть застосовуватися, оскільки здатні хоча б уповільнити процеси інтродукції та поширення шкідливого організму. В цьому випадку необхідно розглянути можливість поєднання фітосанітарних заходів при експорті або до нього з внутрішніми заходами (дивіться питання 7.29).

Йти до наступного питання

7.34 Оцініть, якою мірою розглядаються заходи (або їх поєднання) можуть перешкоджати міжнародній торгівлі.

Примітка: в тому випадку, якщо аналіз проводиться для шкідливого організму, вже акліматизованого в зоні АФР, але проти якого ведеться офіційна боротьба, заходи, що застосовуються при міжнародній торгівлі, не повинні бути більш жорсткими, ніж заходи, що застосовуються на внутрішньому національному рівні.

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.35 Оцініть, до якої міри розглядаються заходи (або їх поєднання) рентабельні і в якій мірі вони можуть мати небажані соціальні наслідки або негативні наслідки для навколишнього середовища.

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Йти до наступного питання

7.36 Чи визначені заходи (або їх поєднання), що знижують фітосанітарний ризик для розглянутого шляху поширення і не перешкоджають невиправдано міжнародної торгівлі, що є рентабельними і не мають небажаних соціальних наслідків або негативних наслідків для навколишнього середовища?

Якщо так для аналізу ризику, пов'язаного з шляхом поширення

Йти до пункту 7.39

Для аналізу ризику, пов'язаного з шкідливими організмами,

Йти до пункту 7.38

Якщо немає Йти до наступного питання

7.37 Розгляньте можливість накладення заборони на аналізований шлях поширення.

Зауважте, що відмова повинен розглядатися як крайній захід. Якщо заборона розглянутого шляху поширення є єдиною мірою, певною при аналізі ризику, пов'язаного з шляхом поширення, немає необхідності аналізувати інші шкідливі організми, які можуть поширюватися тим же шляхом. Якщо ж надалі нова інформація призведе до висновку, що заборона не є єдиною можливою мірою щодо шкідливого організму, аналіз ризику для інших шкідливих організмів, пов'язаних з тим же шляхом поширення, стане необхідним.

Для аналізу ризику, пов'язаного з шляхом поширення,

Йти до пункту 7.39

Для аналізу ризику, пов'язаного з шкідливими організмами

Йти до пункту 7.38

7.38 Чи основні шляхи поширення були проаналізовані (для аналізу ризику, пов'язаного з шкідливими організмами)?

Якщо так Йти до пункту 7.41

Якщо немає Аналіз наступного з основних шляхів поширення

Примітка: якщо природне поширення розглядається як основний шлях поширення (див. Питання 7.04) і можливі заходи не були визначені, немає необхідності розглядати додаткові шляхи поширення.

7.39 Чи шкідливі організми були проаналізовані (для аналізу ризику, пов'язаного з шляхом поширення)?

Якщо так Йти до пункту 7.40

Якщо немає Йти до пункту 7.01 (для аналізу наступного шкідливого організму)

7.40 Для аналізу ризику, пов'язаного з шляхом поширення, необхідно порівняти відповідні заходи, відібрані для всіх шкідливих організмів, пов'язаних з певним шляхом поширення і які відповідають критеріям карантинних шкідливих організмів, і відібрати ті заходи, які забезпечують фітосанітарну безпеку по відношенню до всіх видів шкідливих організмів.

Примітка: мінімально необхідні ефективні заходи проти одного виду шкідливого організму можуть привести до зниження ризику щодо інших шкідливих організмів до більш низького рівня, ніж це необхідно, однак тільки ці заходи будуть достатніми щодо розглянутого шляху поширення в цілому.

Йти до пункту 7.42

7.41 Розглянути відносну значимість шляхів поширення, визначених у розділі «Висновок про ймовірність проникнення» оцінки фітосанітарного ризику.

Примітка: відносна значимість розглянутих шляхів поширення є важливим елементом при формулюванні фітосанітарних регламентацій. Регулювання шляхів поширення, що представляють подібні ризики, має бути еквівалентним.

Йти до наступного питання

7.42 Всі ці заходи або їх комбінації, певні для кожного шляху поширення або товару, можуть розглядатися з метою включення їх в фітосанітарні регламентації для того, щоб надати торговим партнерам на вибір різні заходи. Потрібно вказати необхідні для нагляду і моніторингу дані, які повинні надаватися експортує країною.

Примітка: Слід відбирати тільки найменш жорстку міру (або заходи), застосування якої (их) здатне вирішити поставлені завдання. Так, якщо огляд є достатньо надійною мірою, то не обов'язково рекомендувати обробки або проведення аналізів. Необхідно також відзначити, що деякі заходи можуть ускладнювати один одного при їх поєднанні, наприклад, вимога імпорту стійких сортів може ускладнювати виявлення шкідливих організмів під час огляду. Може також виявитися, що деякі або всі ці заходи вже

застосовуються проти одного або декількох інших шкідливих організмів. У такому випадку ці заходи повинні застосовуватися і після того, як цей (ти) інший (і) шкідливий (е) організм (и) буде (уть) виключений (и) з карантинного законодавства.

Мінімальна фітосанітарний захід у відношенні будь-якого шкідливого організму - це його оголошення в фітосанітарних регламентаціях карантинним організмом. Це оголошення означає заборону на завезення цього організму як такого і заборона на завезення вантажів, заражених цим організмом. Якщо в подальшому визначаються інші заходи, вони повинні додаватися до включення виду в карантинний перелік. Це оголошення може іноді застосовуватися в якості окремої самостійної заходи, особливо в наступних випадках: 1) коли розглянутий шкідливий організм легко виявляється у процесі карантинного огляду при імпорті (дивись питання 7.13), 2) коли ризик інтродукції шкідливого організму дуже малий, оскільки він рідко зустрічається при міжнародній торгівлі або його біологічні особливості роблять його акліматизацію малоюмовірною, або 3) якщо неможливо або небажано обмежувати всю торгівлю, з якою він може поширюватися. Цей захід має значення, оскільки надає законні підстави НОКЗР вживати дії щодо виявлення даного організму (а також по ліквідації його вогнищ і іншим внутрішнім заходам), сповіщає торгових партнерів, що присутність його у вантажах неприпустимо, попереджає карантинних інспекторів про можливість його присутності в імпортованих вантажах, а також, в деяких випадках, зобов'язує фермерів, плодівників і лісових працівників, а також широкий загальний сповіщати про виявлення його вогнищ.

Йти до наступного питання

7.43 На додаток до тієї (тим) обраної (им) міру (ам), яка (і) повинна (и) виконуватися експортує країною, оформлення фітосанітарного сертифіката (ФС) може бути необхідним для ряду товарів. ФС є документом, що оформляється експортує країною, і котрі засвідчують, що фітосанітарні вимоги країни-імпортера були виконані. У деяких випадках може бути

необхідним внесення до ФС додаткової декларації (дивіться Стандарт ЄОКЗР РМ1 / 1 (2): «Використання фітосанітарних сертифікатів»).

Йти до наступного питання

7.44 Якщо не виявлено заходи, які можуть знижувати фітосанітарний ризик, пов'язаний з шляхом поширення, або якщо єдині ефективні заходи (наприклад, заборона) невиправдано перешкоджають міжнародній торгівлі, є нерентабельними або мають небажані соціальні наслідки або негативні наслідки для навколишнього середовища, то укладенням оцінки управління фітосанітарним ризиком може виявитися висновок, що інтродукцію неможливо запобігти. У разі шкідливого організму, що володіє високою здатністю до природному поширенню, дуже важливі регіональні засоби зв'язку і співпрацю.

Висновок оцінки управління фітосанітарним ризиком

Підсумуйте укладення стадії оцінки управління фітосанітарним ризиком. Перерахуйте всі потенційні варіанти управління ризиком та вкажіть їх ефективність. Невизначеності повинні бути вказані.

Моніторинг та перегляд

Необхідно проводити оцінку ефективності введеної (их) заходи (заходів) для того, щоб переконатися, що намічена мета була досягнута. Це часто досягається шляхом огляду товару після його прибуття, з подальшою реєстрацією будь-якого виявлення шкідливих організмів у вантажах або появи шкідливого організму в зоні АФР.

Аналітики повинні періодично переглядати інформацію, що лежить в основі проведеного аналізу ризику для того, щоб переконатися, що з'являється нова

інформація не змінює прийнятого рішення. Аналітики повинні віддавати собі звіт в тому, що на результат раніше проведеного аналізу можуть вплинути ініціювання нової міжнародної торгівлі, вирощування в зоні АФР нових рослин-господарів, що не вирощувалися там в період проведення аналізу, зміна клімату, а також прийняття нових політичних рішень.

доповнення 1

Категорії місць проживання (наводяться згідно номенклатури покривів земної поверхні CORINE)

ріллі

Захищений ґрунт (наприклад, теплиці)

Довготривало зростаючі культури (наприклад, виноградники, плодові та ягідні насадження, плантації маслин)

пасовища

природні луки

змішані ліси

Хвойні ліси

широколистяні ліси

Пустелі (зони з мізерною рослинністю)

Зони вічної мерзлоти (наприклад, тундра, льодовик, високогір'я)

Мохові і вересові болота

Склерофільні рослинність (наприклад, середземноморські гариги і маки - посушливі рідколісся з вічнозелених дерев і чагарників на височинах і в горах)

Внутрішні заболочені ділянки (болота, топи, торфовища)

Прибережні заболочені ділянки землі

Морські води (прибережні лагуни, дельти річок)

Континентальні води (річки, струмки, канали)

Береги континентальних вод, береги річок і каналів (сухі русла річок)

Мережі доріг і залізниць і придорожні ділянки землі

Інші штучно створені ділянки земної поверхні (пустки)

Міські зелені зони, включаючи парки, сади, майданчики (зони) для спорту і дозвілля

чагарникові пустища

додаток 2

Додаткові питання щодо шкідливих для рослин організмів, пов'язані з навколишнім середовищем

(Слід зазначити, що спеціальні форми були розроблені в програмі CAPRA, щоб об'єднати відповіді на ці питання в рамках оцінки в питаннях 6.08 і 6.09)

частина А

Шкідливий організм підлягає оцінці за трьома категоріями завданої шкоди, з використанням декількох показників, необхідних для оцінки. Оцінювачі повинні чітко описати точний регіон (зазначивши, захоплений він або природний) і види (види-мішені або близькі види), для яких дається відповідь на питання.

Додаткові питання, на які повинні бути дані відповіді, впорядковані наступним чином:

Негативний вплив на місцеве біорізноманіття

6.08.01. Якою мірою розглянутий шкідливий організм викликає зниження чисельності місцевих видів?

6.08.02. Якою мірою розглянутий шкідливий організм викликає зміни в складі і структурі місцевих видових спільнот?

6.08.03. Яка ймовірність гібридизації шкідливого організму з місцевими видами?

Порушення процесів і характеристик екосистеми

6.08.04. Якою мірою розглянутий шкідливий організм спричиняє фізичних змін середовищ існування?

6.08.05. Якою мірою розглянутий шкідливий організм викликає зміни в ланцюзі харчування і його доступності?

6.08.06. Якою мірою розглянутий шкідливий організм викликає зміни в природних сукцесіях?

6.08.07. Якою мірою розглянутий шкідливий організм порушує трофічні і симбіотичні взаємозв'язки?

Впливу на збереження навколишнього середовища

6.08.08. Яка ймовірність народження шкідливого організму в місцях проживання високою природоохоронною цінності?

6.08.09. Якою мірою розглянутий шкідливий організм заподіює шкоду рідкісним або уразливим видам?

Для кожного показника дається оцінка на основі трьох варіантів: низький, середній або високий. За кожним показником надається інформація щодо значення цих оцінок.

Для кожної відповіді повинен бути оцінений пов'язаний з ним рівень невизначеності, можливими варіантами оцінки якого є низький, середній або високий.

Негативний вплив на місцеве біорізноманіття

Примітка 1: Слово «місцевий» в словосполученнях «місцевий вид» або «місцеве біологічне різноманіття» в питаннях 6.08 і 6.09 повинно розумітися в широкому сенсі, тобто повинна мати на увазі види, які акліматизувалися протягом століть і грають важливу роль в екосистемах або місцевому культурну спадщину, такі як волоський горіх (*Juglans*) або їстівний каштан (*Castanea*) в Європі. Оцінювач може також включити інші, пізніше інтродуковані корисні організми, такі як агенти біологічної боротьби або екзотичні рослини, які відіграють роль у функціонуванні екосистеми, наприклад рослини, використовувані проти ерозії.

Примітка 2: по можливості, повинні бути розглянуті всі механізми впливу на місцеве біорізноманіття, але тільки механізми, що забезпечують найвищу оцінку або найменшу невизначеність, враховуються для оцінки індикаторів. Поряд з іншим, механізми впливу можуть включати наступне.

Травоїдні. Більшість впливів, що заподіюються шкідливими для рослин організмами, здійснюються шляхом безпосереднього харчування на місцевих рослинах. Наприклад, смарагдова ясенова узкотелая златка, *Agrilus planipennis*, харчується на місцевих видах *Fraxinus* spp. і знищує їх в Північній Америці. Тсуговий хермес, *Adelges tsugae*, сильно пошкоджує місцеві насадження тсуги, *Tsuga* spp., На сході Північної Америки.

Патологія рослин. Патоген безпосередньо впливає на свою рослину-господаря, викликаючи захворювання, наприклад, *Ophiostoma novo-ulmi*

знищує в'язи, *Ulmus spp.*, Викликаючи голландську хворобу ільмових в Європі і Північній Америці. Нематоди також можуть служити причиною захворювання рослин, наприклад, соснова стовбурова нематода, *Bursaphelenchus xylophilus*, викликає вілт сосни, який призводить до масової загибелі місцевих насаджень сосни в Східній Азії.

Перенесення захворювань. Чужорідні шкідливі організми можуть впливати на місцеві рослини за допомогою перенесення хвороби, наприклад, європейський струменистий Лубоїд, *Scolytus multistriatus*, є переносником голландської хвороби ільмових в Північній Америці. До цього механізму можна також віднести шкідливі організми, які сприяють атаці патогенами, але не є самі переносниками. Наприклад, європейський буковий войлочник, *Cryptococcus fagisuga*, збільшує сприйнятливість бука до грибу *Neonectria faginata*, який служить причиною захворювання кори бука в Північній Америці.

Гібридизація. Схрещування між чужорідним і місцевими видами або підвидами може впливати на ідентичність місцевих видів і підвидів, хоча ясно зареєстровані приклади щодо шкідливих для рослин організмів рідкісні. Австралійська метелик голубянка, *Zizina labradus*, в місцевому масштабі повідомому витіснила ендеміка *Z. oxleyi* в Новій Зеландії. Що стосується комах, більш поширені приклади схрещування між чужорідними і місцевими підвидами медоносних бджіл і джмелів.

Конкуренція за ресурси. Чужорідні фітофаги можуть впливати на природне біологічне різноманіття шляхом конкуренції за їжу або впливаючи на якість і доступність їжі. Наприклад, австралійський жолобчастий червець *Icerya purchasi*, знищуючи зникаючі види рослин на Галапагоських островах, служить також причиною локального вимирання специфічних до цих господарям лускокрилих. У Північній Америці, азіатський хермес, *Pineus boernerii*, витісняє *P. coloradensis* в насадженнях червоної сосни, знижуючи якість рослини-господаря і спонукаючи місцеві види переходити на інших господарів.

Хижацтво. Шкідливі для рослин організми також можуть впливати на місцеві види шляхом хижацтва на інших тварин. Наприклад, сонечко *Harmonia axyridis* шкідник виноградників в Північній Америці також впливає на популяції місцевих сонечок шляхом хижацтва.

Непряма конкуренція. Непряма конкуренція зустрічається, коли присутність одного виду побічно знижує пристосованість іншого шляхом зростання чисельності загального ворога. Прикладом служить строката цикадка *Erythroneura variabilis*, яка, при інтродукції в Каліфорнії, вплинула на популяцію місцевої *E. elegantula* шляхом збільшення чисельності популяції загального паразитоїди яєць.

Використання пестицидів. Інтенсивне використання не специфічних пестицидів (включаючи Біопестициди) на великих територіях може впливати на природне біологічне різноманіття, особливо при використанні в природних або напівдиких місцях проживання (наприклад, в лісах, болотах і т.д.). Наприклад, використання *Bacillus thuringiensis* для боротьби з *Lymantria dispar* на великих територіях в Північній Америці впливає в місцевому масштабі на фауну лускокрилих; використання хімічних засобів для боротьби з чужорідними видами комарів на великих територіях по всьому світу негативно впливає на водну фауну.

6.08.01. Якою мірою розглянутий шкідливий організм викликає зниження чисельності місцевих видів?

Низький рівень, середній рівень, високий рівень

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.02. Якою мірою розглянутий шкідливий організм викликає зміни в складі і структурі співтовариств місцевих видів?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.03. Яка ймовірність гібридизації шкідливого організму з місцевими видами?

Низька ймовірність, середня ймовірність, висока ймовірність

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Порушення процесів і характеристик екосистем

Примітка: при оцінці впливу на процеси і характеристики екосистем має розглядатися тільки вплив на природні або напівдикі місця проживання. Однак, природні або напівдикі місця проживання повинні розглядатися в широкому сенсі, тобто як кожне місце проживання, яке не перебуває під постійним управлінням з боку людини. Вони включають всі типи 1 місць проживання по EUNIS (<http://eunis.eea.europa.eu/habitats-code-browser.jsp>), за винятком I (регулярно або недавно оброблених сільськогосподарських, садових і побутових місць проживання) і J (сконструйованих, промислових та інших штучних жител).

Наприклад, сюди включені пасовища, які регулярно скошуюються, але не ті, які неодноразово пересівати.

6.08.04. Якою мірою розглянутий шкідливий організм спричиняє фізичних змін місць проживання (наприклад, змін гідрології, значного збільшення каламутності води, зміни уловлювання світла, зміни берегів річок, змін в режимі пожеж і т.д.)?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.05. Якою мірою розглянутий шкідливий організм викликає зміни в ланцюзі харчування і його доступності (наприклад, значних змін в харчових групах в верхніх шарах ґрунту або в воді)?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.06. Якою мірою розглянутий шкідливий організм викликає зміни в природних сукцесіях (наприклад, прискорення або тимчасове заморожування сукцесій)?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.07. Якою мірою розглянутий шкідливий організм порушує трофічні і симбіотичні взаємозв'язки (наприклад, через порушення харчового ланцюга, відвідувань запилювачів або рослинної мікоризи, що веде до порушення рівноваги екосистеми)?

Низька ймовірність, середня ймовірність, висока ймовірність

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Впливу на збереження навколишнього середовища

6.08.08. Яка ймовірність народження шкідливого організму в місцях проживання високою природоохоронною цінності (включаючи всі офіційно охоронювані природні заповідні місця проживання)?

Низька ймовірність, середня ймовірність, висока ймовірність

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.09. Якою мірою розглянутий шкідливий організм заподіює шкоду рідкісним або уразливим видів (включаючи всі види, що класифікуються як рідкісні, вразливі або зникаючі в офіційному національному або регіональному переліках в межах зони АФР)?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

частина Б

Збиток місцевим рослинам:

6.09.01. Який ризик того, що спектр господарів шкідливого організму включає місцеві рослини в зоні АФР?

Низький ризик, середній ризик, високий ризик

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.09.02. Який рівень шкоди, яка може бути заподіяна розглядаються організмом своїм основним місцевим господарям в зоні АФР? (По можливості, при відповіді на це питання необхідно врахувати впливу шкідливого організму на його основні рослини-господарі в зоні АФР. Якщо впливу на рослини, які є господарями, в зоні АФР недостатньо відомі, то відповідь має ґрунтуватися на рівні пошкоджень в інших зонах, але з більш високим рівнем невизначеності)

Низький рівень, середній рівень, високий рівень

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Вплив на характеристики і процеси екосистеми

6.09.03. Яке екологічне значення рослин-господарів в зоні АФР?

Низьке значення, середнє значення, високе значення

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Впливу на збереження навколишнього середовища

6.09.04. Яка ймовірність народження рослин-господарів в екологічно чутливих місцях проживання (включаючи всі офіційно охоронювані природні заповідні місця проживання)?

Низька ймовірність, середня ймовірність, висока ймовірність

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.09.05. Який ризик того, що розглянутий шкідливий організм може завдати шкоди рідкісним або уразливим видів? (Включаючи всі види, що класифікуються в офіційних національних або регіональних списках як рідкісні, вразливі або зникаючі, в межах зони АФР).

Низький ризик, середній ризик, високий ризик

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Збиток від пестицидів

6.09.06. Який ризик того, що присутність шкідливого організму може привести до збільшення і інтенсивного використання пестицидів?

Низький ризик, середній ризик, високий ризик

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

додаток 3

Додаткові питання щодо шкідливих рослин, пов'язані з навколишнім середовищем

(Слід зазначити, що спеціальні форми були розроблені в програмі CAPRA, щоб об'єднати відповіді на ці питання в рамках оцінки в питаннях 6.08 і 6.09)

Шкідлива рослина підлягає оцінці за трьома категоріями завданої шкоди, з використанням декількох показників, необхідних для оцінки. Оцінювачі повинні чітко описати точний регіон (зазначивши, захоплений він або природний) і види (види-мішені або близькі види), для яких дається відповідь на питання.

Додаткові питання, на які повинні бути дані відповіді, впорядковані наступним чином:

Негативний вплив на місцеве біорізноманіття

6.08.01. Якою мірою розглядається рослина викликає зниження чисельності популяцій місцевих видів і зміни в спільнотах місцевих видів?

6.08.02. Яка ймовірність гібридизації розглянутого рослини з місцевими видами?

Порушення процесів і характеристик екосистеми

6.08.03. Якою мірою розглядається рослина служить причиною фізичних змін середовищ існування?

6.08.04. Якою мірою розглядається рослина викликає зміни в ланцюзі харчування і його доступності?

6.08.05. Якою мірою розглядається рослина викликає зміни в природних сукцесіях?

6.08.06. Якою мірою розглядається рослина порушує трофічні і симбіотичні взаємозв'язки?

Впливу на збереження навколишнього середовища

6.08.07. Яка ймовірність народження розглянутого рослини в місцях проживання високою природоохоронною цінності?

6.08.08. Якою мірою розглядається рослина завдає шкоди рідкісним або уразливих видів?

Для кожного показника дається оцінка на основі трьох варіантів: низький, середній або високий. За кожним показником надається інформація щодо значення цих оцінок.

Для кожної відповіді повинен бути оцінений пов'язаний з ним рівень невизначеності, можливими варіантами оцінки якого є низький, середній або високий.

Негативний вплив на місцеве біорізноманіття

Примітка 1: Слово «місцевий» в словосполученнях «місцевий вид» або «місцеве біологічне різноманіття» в питаннях 6.08 і 6.09 повинно розумітися в широкому сенсі, тобто повинна мати на увазі види, які акліматизувалися протягом століть і грають важливу роль в екосистемах або місцевому культурну спадщину, такі як волоський горіх (*Juglans*) або їстівний каштан (*Castanea*) в Європі. Оцінювач може також включити інші, пізніше інтродуковані корисні організми, такі як екзотичні рослини, які відіграють роль у функціонуванні екосистеми, наприклад рослини, використовувані проти ерозії.

Примітка 2: по можливості, повинні бути розглянуті всі механізми впливу на природне біологічне різноманіття, але тільки механізми, що забезпечують найвищу оцінку або найменшу невизначеність, враховуються для оцінки індикаторів. Поряд з іншими механізми впливу можуть включати наступне.

Конкуренція з місцевою природною рослинністю за обмежені ресурси. Інвазивні рослини легко займають великі території в захоплених ними місцях проживання і можуть мати значний вплив на природну рослинність шляхом конкуренції за простір, світло, воду і поживні речовини. Наприклад, високі і густо ростуть чужорідні види роду *Fallopia* затінюють місцеві види рослин.

Аллелопатія. Аллелопатія визначається тут як хімічно опосередкована конкуренція співіснують видів рослин, включаючи як пряме, так і непряме вплив хімічних речовин, які передаються ґрунтовим мікробіологічними співтовариством або іншими біоти. Аллелопатія розглядається як важливий механізм для успішної інвазії різними чужорідними інвазивними видами рослин, включаючи *Ailanthus altissima*, *Solidago canadensis* або екзотичні види роду *Fallopia*.

Вплив змін рослинності на більш високі трофічні рівні. Зміни в природних рослинних угруповань також змінюють спільноти на більш високих рівнях. Наприклад, оскільки чужорідні види роду *Fallopia* недостатньо колонізовані

мешкають безхребетними фітофагами, інвазія видами роду *Falloria* скорочує різноманітність і продуктивність співтовариств безхребетних, і, як наслідок, пристосованість і щільність популяцій хребетних тварин, які залежать від безхребетних в якості джерела живлення.

Зміни процесів в екосистемах. Зміна характеристик і процесів в екосистемах (як нижче описано в питаннях з 6.08.03 по 6.08.06) може побічно впливати на природну рослинність. Наприклад, вища доступність азоту, викликана азотфіксуючими чужорідними видами, такими як *Robinia pseudoacacia* і *Acacia*, може знизити конкурентоспроможність місцевих рослин і сприяти іншим рослинам. Крім того, зміни в режимі пожеж і в процесі запилення можуть мати серйозні наслідки для структури місцевих спільнот. Фізичні та хімічні зміни місць проживання також можуть вплинути на безхребетні й мікробіологічні ґрунтові спільноти.

Перенесення захворювань. Інвазивні рослини можуть виступати в якості переносників хвороб рослин, які впливають на місцеву рослинність. Наприклад, в Європі, раптове в'янення дуба, *Phytophthora ramorum*, поширилося, головним чином, шляхом торгівлі екзотичними декоративними рослинами, такими як *Viburnum* spp. і *Rhododendron* spp.

Використання пестицидів. Інтенсивне використання неспецифічних пестицидів на великій території може вплинути на природне біологічне різноманіття, особливо при використанні в природних або напівдиких місцях проживання (наприклад, в лісах і на заболочених територіях). Наприклад, використовувані для боротьби з інвазивними видами роду *Falloria* гербіциди вбивають земноводних.

Гібридизація. Схрещування між чужорідними і місцевими видами або підвидами може впливати на генетичну чистоту місцевих видів або підвидів. Наприклад, іспанська дикий гіацинт *Hyacinthoides hispanicus* успішно схрещується з місцевим гіацинтом *Hyacinthoides non-scripta* в Великобританії.

6.08.01. Якою мірою розглядається рослина викликає зниження чисельності популяцій місцевих видів і зміни в спільнотах місцевих видів?

Низький рівень, середній рівень, високий рівень

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.02. Яка ймовірність гібридизації розглянутого рослини з місцевими видами?

Низька ймовірність, середня ймовірність, висока ймовірність

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Порушення процесів і характеристик екосистем

Примітка: при оцінці впливу на процеси і характеристики екосистем має розглядатися тільки вплив на природні або напівдикі місця проживання. Однак, природні або напівдикі місця проживання повинні розглядатися в широкому сенсі, тобто як кожне місце проживання, яке не перебуває під постійним управлінням з боку людини. Вони включають всі типи 1 місць проживання по EUNIS (<http://eunis.eea.europa.eu/habitats-code-browser.jsp>), за винятком I (регулярно або недавно оброблених сільськогосподарських, садових і побутових місць проживання) і J (сконструйованих, промислових та інших штучних жител). Наприклад, сюди включені пасовища, які регулярно скошуюються, але не ті, які неодноразово пересівають.

6.08.03. Якою мірою розглядається рослина служить причиною фізичних змін місць проживання (наприклад, змін гідрології, значного збільшення каламутності води, зміни уловлювання світла, зміни берегів річок, змін в режимі пожеж і т.д.)?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.04. Якою мірою розглядається рослина викликає зміни в ланцюзі харчування і його доступності (наприклад, значні зміни в харчових групах в верхніх шарах ґрунту або в воді)?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.05. Якою мірою розглядається рослина викликає зміни в природних сукцесіях (наприклад, прискорення або тимчасове заморожування сукцесій)?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.06. Якою мірою розглядається рослина порушує трофічні і симбіотичні взаємозв'язки (наприклад, через порушення відвідувань запилювачів, що приводить до зниження успішності відтворення місцевих видів, а також через аллелопатическіе взаємодії, значне зниження чисельності спільнот фітофагів або сапрофагов і т.п.)?

Низька ймовірність, середня ймовірність, висока ймовірність

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

Впливу на збереження навколишнього середовища

6.08.07. Яка ймовірність народження розглянутого рослини в місцях проживання високою природоохоронною цінності (включаючи всі офіційно охоронювані природні заповідні місця проживання)?

Низька ймовірність, середня ймовірність, висока ймовірність

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий

6.08.08. Якою мірою розглядається рослина завдає шкоди рідкісним або уразливих видів (включаючи всі види, що класифікуються як рідкісні, вразливі або зникаючі в офіційному національному або регіональному переліках в межах зони АФР)?

Низька ступінь, середня ступінь, високий ступінь

Рівень невизначеності: Низький Середній Високий